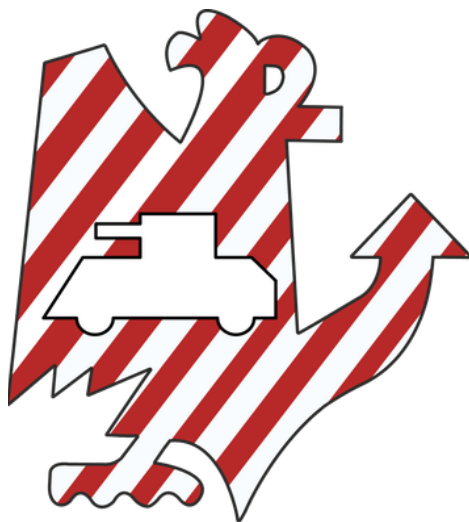

ZESPÓŁ PIŁOTA
Chorągwi Śląskiej ZHP

LXII ODRZAŃSKI SPŁYW WIOSENNY HARCERSKICH DRUŻYN WODNYCH

24-31.05.2026 r.

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ I - LXII ODRZAŃSKI SPŁYW WIOSENNY	3
SŁOWO WSTĘPNE KOMODORA LXII OSW	3
SZTAB LXII OSW	4
PLAKIETKA LXII OSW	6
GŁÓWNE UROCZYSTOŚCI I IMPREZY TOWARZYSZĄCE	7
CZĘŚĆ II - O SPŁYWIE	8
CELE SPŁYWU	8
REGULAMIN ODZNAKI OSW	9
CZĘŚĆ III - SZLAKI OSW	10
SZLAKI GŁÓWNE OSW	10
RAMOWY PROGRAM SZLAKÓW GŁÓWNYCH	11
SZLAKI DODATKOWE I PIONIERSKIE	14
RAMOWY PROGRAM SZLAKÓW DODATKOWYCH	16
DORZECZE GÓRNEJ ODRY NA MAPACH	26
CZĘŚĆ IV - SEKCJA HISTORYCZNA	40
BOHATEROWIE OSW	40
„KRAŻKOWNIK SZOS” POR. ROBERTA OSZKA	44
CZĘŚĆ V - DRUŻYNY WODNE I ŻEGLARSKIE BIORĄCE UDZIAŁ W LXII ODRZAŃSKIM SPŁYWIE WIOSENNYM	50
CZĘŚĆ VI - PODSUMOWANIE POPRZEDNIEJ EDYCJI	62
WYKAZ SZLAKÓW I SPRZĘTU	62
WYNIKI WSPÓŁZAWODNICTWA	63
PRYZNANE ODZNAKI OSW	64

SŁOWO WSTĘPNE KOMODORA LXII OSW

Druhny i Druhowie!

Przed nami LXII Odrzański Spływ Wiosenny Harcerskich Drużyn Wodnych i Żeglarskich Chorągwi Śląskiej ZHP – wydarzenie o wyjątkowej historii i głębokim znaczeniu dla środowiska harcerstwa wodnego na Górnym Śląsku. Od 1962 roku spływ organizowany jest w ramach Akcji Małych Akwenów i Rzek, której twórcą był nestor śląskiego harcerstwa wodnego – hm Paweł Krawczyk. Dzięki jego pasji, wizji i zaangażowaniu kolejne pokolenia harcerzy mogą poznawać piękno śląskich rzek, uczyć się wodniackiego rzemiosła i budować wspólnotę opartą na służbie oraz braterstwie.

Tegoroczny spływ poprowadzi uczestników trzema głównymi szlakami: Kanałem Gliwickim, rzeką Odrą oraz rzeką Rudą wraz z ich dopływami. Każda z tych tras niesie ze sobą nie tylko przygodę i wyzwania wodniackie, ale również możliwość odkrywania historii oraz przyrody naszego regionu. Wspólna droga na wodzie uczy odpowiedzialności, współpracy i szacunku dla drugiego człowieka – wartości, które od zawsze stanowią fundament harcerskiego wychowania.

Zwieńczeniem spływu będzie wspólny biwak drużyn w Marinie Lasoki, gdzie spotkamy się przy harcerskim ogniu, podsumujemy dni spędzone na wodzie i umocnimy więzi naszej wodniackiej wspólnoty. W niedzielny poranek uczestnicy udadzą się na apel pod Pomnik Czynu Powstańczego na Górze Świętej Anny, by oddać hołd powstańcom śląskim walczącym o polskość Górnego Śląska podczas trzech zbrojnych zrywów lat 1919–1921. Pamięć o ich odwadze i poświęceniu jest ważnym elementem naszej harcerskiej służby i regionalnej tożsamości.

Dziękuję wszystkim instruktorom, organizatorom, partnerom oraz uczestnikom za trud i serce wkładane w przygotowanie tej wyjątkowej inicjatywy. Niech tegoroczny spływ będzie czasem bezpiecznej przygody, prawdziwego braterstwa i chwil, które pozostaną w pamięci na długie lata.

Na zakończenie pragnę przywołać słowa hm Pawła Krawczyka, które od lat towarzyszą kolejnym pokoleniom śląskich wodniaków:

„Niech Wam do snu najpiękniej śpiewają odrzańskie słowiki.”

Z harcerskim pozdrowieniem
Czuwaj-Ahoj!
Komodor LXII OSW
hm. Adam Bałazy kpt.j.

SZTAB LXII OSW

KOMODOR OSW

hm. Adam Bałazy
601 888 569

SĘDZIA GŁÓWNY OSW

phm. Tomasz Noga
505 341 321

KWATERMISTRZ OSW

hm. Tomasz Kamiński
660 733 169

SKARBNIK OSW

phm. Filip Michalski
518 371 972

OBOŻNY OSW

phm. Grzegorz Kwapisz
607 342 797

PROGRAMOWIEC OSW

hm. Magdalena
Okrzesik-Kwapisz
607 780 191

HSI OSW

pwd. Alicja Zaucha
781 402 984

PROGRAMOWIEC H

phm. Karol Gajdzik
570 587 695

PROGRAMOWIEC HS

pwd. Dominika Darul
601 779 872

PROGRAMOWIEC W

pion. Paulina Piotrowicz
665 894 595

SZTAB LXII OSW - KOMODORZY I OBOŹNI SZLAKÓW

KOMODOR
KANAŁU GLIWICKIEGO
im. kpt. Roberta Oszka

phm. Filip Bałazy
10 HDŻ
722 120 130

OBOŹNY
KANAŁU GLIWICKIEGO
im. kpt. Roberta Oszka

ćw. Oskar Nowak
6 HDŻ
506 614 770

KOMODOR
RZEKI ODRY
im. ppłk. Tadeusza
Puszczryńskiego
„Konrada Wawelberga”

pwd. Michał Sowada
27 HDW
784 776 058

OBOŹNA
RZEKI ODRY
im. ppłk. Tadeusza
Puszczryńskiego
„Konrada Wawelberga”

pwd. Izabela Wilczek
90 HDW
724 478 838

KOMODOR
RZEKI RUDY
im. phm. Stanisława
Wolnego “Baranka”

hm. Magdalena
Okrzesik-Kwapisz
17 HDW
607 780 191

OBOŹNY
RZEKI RUDY
im. phm. Stanisława
Wolnego “Baranka”

Borys Kostiuk HO
6 HDŻ
881 580 723

KOMODOR
KANAŁU KĘDZIERZYŃSKIEGO
im. Kadetów Lwowskich
i Kadetów Modlińskich

pwd. Małgorzata Szymiczek
6 HDŻ
662 738 008

OBOŹNA
KANAŁU KĘDZIERZYŃSKIEGO
im. Kadetów Lwowskich
i Kadetów Modlińskich

pwd. Alicja Zaucha
32 HDW
781 402 984

PLAKIETKA LXII OSW

GŁÓWNE UROCZYSTOŚCI LXII OSW

29.05 (piątek)

14:00-16:00 - Splywanie szlaków do miejsca biwakowania - Marina Lasoki

16:00 - Rozłożenie biwaków, obiad

20:00 - Ognisko dla Jungów i Wilczków

22:00 - Odprawa drużynowych i dowódców drużyn

30.05 (sobota)

08:00 - apel poranny

09:00 - zajęcia programowe

12:00 - regaty wiosłarskie

14:00 - obiad

16:00 - uroczysta część biwaku:

- apel, przegląd drużyn, wręczenie odznak OSW
- defilada lądowa i defilada wodna

17:15 - Msza Święta (brak możliwości spowiedzi)

20:00 - uroczyste ognisko

31.05 (niedziela)

12:00 – Pomnik Czynu Powstańczego, Góra Św. Anny:

- złożenie kwiatów
- uroczysty apel zamykający sptyw, ogłoszenie wyników współzawodnictwa
- wręczenie nagród, odczytanie okolicznościowych rozkazów
- defilada lądowa

IMPREZY TOWARZYSZĄCE LXII OSW

24.05 (niedziela)

godz. 16:00, cmentarz garnizonowy w Katowicach - spotkanie reprezentacji drużyn, apel inauguracyjny, złożenie kwiatów na mogile kpt. Roberta Oszka.

26.05 (wtorek)

godz. 18:00, cmentarz komunalny w Rybniku - Pomnik dowódców powstań śląskich

- apel rozpoczynający szlak im. phm. Stanisława Wolnego „Baranka” (rz. Ruda),

godz. 19:30, przystań kajakowo-rowerowa „Aktywni” uroczyste ognisko w miejscu biwaku

27.05 (środa)

- godz. 20:00, Śluza Dzierżno - ognisko rozpoczynające szlak Oszka
- godz. 20:00, „zerowy” kilometr Odry - ognisko rozpoczynające szlak Wawelberga

28.05 (czwartek)

ok. godz. 13:30, Pomnik Matki Polki w Raciborzu:

- złożenie kwiatów przez harcerzy płynących szlakiem Wawelberga,

ok. godz. 13:30, Pomnik Arki Bożka w Raciborzu:

- złożenie kwiatów przez harcerzy płynących szlakiem jego imienia.

20:00, w pobliżu Kędzierzyna-Koźła (ok. 3.8 km Kanału Kędzierzyńskiego) - ognisko rozpoczynające szlak Kadetów Lwowskich i Modlińskich

CELE ODRZAŃSKIEGO SPŁYWU WIOSENNEGO

- Upamiętnienie walk Ślązaków o swoją tożsamość w trzech powstaniach śląskich. Zakończenie spływu na Górze Świętej Anny i jego majowy charakter wiąże się szczególnie z wydarzeniami III powstania śląskiego.
- Spotkanie harcerzy z różnych drużyn, umożliwiające wzajemne poznanie się, wymianę doświadczeń, zapoznanie się ze zwyczajami panującymi w różnych środowiskach.
- Przybliżenie walorów krajobrazowych naszej ziemi i kultury jego mieszkańców oraz rozbudzenie wrażliwości na naszą śląską przyrodę.
- Zapoznanie się z gospodarką wodną Górnego Śląska. Zwiedzanie budowli hydrotechnicznych oraz zakładów z tą gospodarką związanych.

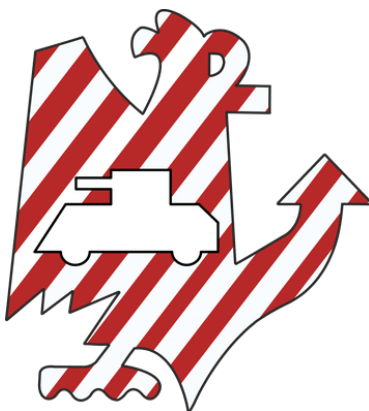

**Uczestnicy LXI Odrzańskiego Spływu Wiosennego
Góra Św. Anny - Pomnik Czynu Powstańczego**

REGULAMIN ODZNAKI OSW

1. Zatwierdza się Odznakę Odrzańskiego Spływu Wiosennego: kompozycja połowy stylizowanego orła piastowskiego i kotwicy, zdobiona ukośnymi białymi - czerwonymi pasami ze znajdującą na nich sylwetką samochodu pancernego "Korfanty" ("Korfanty" - samochód pancerny kpt. Roberta Oszka).
2. Prawo noszenia Odznaki OSW przysługuje harcerkom i harcerzom, którzy w ramach OSW spłynęli wszystkie jego szlaki główne (Oszka - kanał Gliwicki, Wawelberga - rzeka Odra i Baranka - rzeka Ruda).
3. Odznakę OSW nosi się: - harcerze: na mundurze galowym, na prawej piersi, symetrycznie do Krzyża Harcerskiego. - instruktorzy: pod klapą prawej kieszeni na skórzanym czarnym pasku szerokości 15 mm i długości 20 mm.
4. Odznakę można zdobywać wielokrotnie. Drugie i kolejne zdobycie odznaki następuje po spłynięciu trzech dowolnych, różnych szlaków OSW.
5. Po zdobyciu odznaki po raz drugi, trzeci i czwarty przypina się do skózanego paska nad odznaką OSW belki, dwie, trzy lub cztery. Kolejne zdobyte odznaki zaznacza się już rzymskimi liczbami (V, VI, VII itd..).
6. Nazwiska uprawnionych do posiadania Odznaki OSW ogłasza się w rozkazie Komodora OSW.
7. Odznakę wręcza rokrocznie Pilot Chorągwi na uroczystym apelu.

Wzór Odznaki OSW:

SZLAKI GŁÓWNE ODRZAŃSKIEGO SPŁYWU WIOSENNEGO

Odrzański Spływ Wiosenny jest tradycyjną imprezą organizowaną w ramach akcji AMAR. Spływ ma charakter zlotu gwiazdzistego drużyn płynących trzema szlakami głównymi: kpt. Roberta Oszka, phm. Stanisława Wolnego "Baranka", ppłk. Tadeusza Puszczynskiego "Wawelberga" oraz szlakami dodatkowymi z metą w marinie Lasoki.

Szlak główny kpt. Roberta Oszka

Kanał Gliwicki z Łabęd do Koźła, następnie Odrą do marinie Lasoki w Kędzierzynie Koźlu. Jest to najważniejszy szlak spływu grupujący rokrocznie najwięcej drużyn i posiadający najdłuższą tradycję.

Szlak główny ppłk. Tadeusza Puszczynskiego ps. Konrad WAWELBERG

Rzeka Odra od miejscowości Olza przez Racibórz do marinie Lasoki w Kędzierzynie Koźlu. Za szlak ten odpowiedzialne są organizacyjnie i programowo drużyny - wodniaczki Chorągwi Śląskiej. Szlak trudny.

Szlak główny phm. Stanisława Wolnego ps. BARANEK

Rzeka Ruda od Rybnika do Turza Śląskiego i następnie Odrą do marinie Lasoki, znajdującej się w Kędzierzynie Koźlu. Szlak o zupełnie odmiennym charakterze od poprzednich. Rzeka Ruda płynie przez urokliwy park - Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich. Niegdyś ze względu na duży stopień trudności i uciążliwości szlak uważany był za bardzo trudny. Ostatnio rzeka została częściowo uregulowana.

RAMOWY PROGRAM SZLAKÓW GŁÓWNYCH OSW

SZLAK KAPITANA ROBERTA OSZKA - KANAŁ GLIWICKI

sobota 23 maja, 8:30 - wodowanie dużych łodzi.

Druga opcja - w środę przed wypłynięciem.

środa

Komodor na miejscu od 14:30.

W dwóch turach: 16:00 lub 16:45 - zjazd uczestników oraz transport sprzętu na trenie śluży

Dzierżno; meldowanie się drużyn, weryfikacja uczestników i sprzętu, biwak

19:00 - apel drużyn spływowych, rozkaz, kolacja

20:30 - uroczyste ognisko rozpoczynające spływ na tym szlaku, pożegnanie dnia, odprawa wart

czwartek

05:30 - pobudka, gimnastyka, klar drużyn, likwidacja biwaku, śniadanie, odprawa dowódców

drużyn spływowych, ustalenie szyku, zachowania się na wodzie i innych zasad bezpieczeństwa

08:00 - meldunek o gotowości spływowej, wypłynięcie na szlak

13:30 - Pławniowice, postój, posiłek, zwiedzanie Zespołu Pałacowo-Parkowego

17:00 - rozbicie biwaku w Starej Stoczni w Ujeździe

20:00 - zajęcia wieczorne

22:00 spotkanie dowódców drużyn, ocena dnia, odprawa wart

piątek

05:30-08:00 czynności jak w dniu poprzednim

09:00 - Śluza Miedarska Huta

10:00 - Kanał w Kędzierzynie

12:00 - Śluza Kłodnica, Port Koźle

16:00 - Marina Lasoki, dołączenie do macierzystych drużyn

SZLAK KONRADA WAWELBERGA - RZĘKA ODRA

środa

dla drużyn spływających Meandry Odry:

- 11:00 - przyjazd do Olzy, pozostawienie sprzętu biwakowego na miejscu biwaku
- 11:30 - przejazd do przejścia granicznego Bohumin – Chatupki
- 12:00 - rozpoczęcie nieobowiązkowej części szlaku - zwiad wodny meandrów Odry

Komodor na miejscu najpóźniej o 15:00.

- 16:00-18:00 - zjazd uczestników i transport sprzętu na miejsce biwaku u ujścia rzeki Olzy, meldowanie się drużyn oraz weryfikacja uczestników i sprzętu, organizacja biwaku, przygotowanie łodzi do wodowania, kolacja
- 20:00 - wspólne zajęcia wieczorne
- 21:45 - odprawa dowódców drużyn spływowych, odprawa wart i służb

czwartek

- 05:30 - pobudka, gimnastyka, klar drużyn, zwodowanie sprzętu, likwidacja biwaku, odprawa dowódców drużyn spływowych, ustalenie szyku, zachowania na wodzie, sposobów udzielania pomocy łodzi wywróconej i innych zasad bezpieczeństwa
- 07:45 - apel całości szlaku, meldunek o gotowości spływowej, rozkaz dzienny, wypłynięcie
- 13:00 - koncentracja łodzi harcerskich przed mostem drogowym w Raciborzu, ubranie mundurów, połączenie ze szlakiem Arki Bożka, spłynięcie szykiem i dojście do brzegu na wysokości Pomnika
- 13:30 - składanie kwiatów pod Pomnikiem Matki Polki oraz Arki Bożka, zwiedzanie miasta
- 15:00 - wypłynięcie na dalszą trasę
- 17:30 - biwak w miejscowości Turze Śląskie w ujściu rzeki Rudy, klar, kolacja w drużynach
- 20:00 - ognisko całości szlaku wspólnie ze szlakiem Baranka (rz. Ruda)
- 21:45 - odprawa dowódców drużyn spływowych, ocena dnia

piątek

- 05:30 - pobudka, czynności poranne, przygotowanie do wypłynięcia
- 07:45 - apel poranny, wypłynięcie na szlak
- 12:00 - Koźle, zwiedzanie miasta
- 14:00 - odpłynięcie z przystani
- 14:15 - Śluza Koźle
- 16:00 - Marina Lasoki, dołączenie do macierzystych drużyn

SZLAK PHM. STANISŁAWA WOLNEGO PS. "BARANKA" - RZEKA RUDA

wtorek

Komodor na miejscu biwaku od 14:00.

18:00 - apel na parkingu głównym od strony ul. Kotuczka, rozpoczynający szlak. Dojazd pod Pomnik dowódców powstań śląskich - organizowany przez drużyny spływowo.

19:00 - zjazd uczestników oraz transport sprzętu na miejsce biwaku - przystań kajakowo-rowerowa "Aktywni" w Rybniku Stodołach, meldowanie się drużyn, weryfikacja sprzętu

20:00 - uroczyste ognisko

21:30 - odprawa dowódców drużyn, odprawa wart

środa

05:30 - pobudka, gimnastyka, wodowanie sprzętu, likwidacja biwaku, odprawa dowódców drużyn spływowych - ustalenie szyku, zachowanie się na trasie, sposobów udzielania pomocy wyróconej łodzi i innych zasad bezpieczeństwa

07:45 - apel, meldunek o gotowości spływowej, rozkaz, wypłynięcie na szlak

15:30 - zwiedzanie parku, ruin pałacu i zespołu zabytków sakralnych w Rudach

18:00 - biwak w lesie za Rudami Kozielskimi, kolacja, podsumowanie, zajęcia wieczorne

21:30 - spotkanie dowódców, ocena dnia, odprawa wart

czwartek

05:30 - pobudka, czynności poranne

07:45 - apel poranny, wypłynięcie na szlak

14:00 - Kuźnia Raciborska, krótki postój, posiłek

18:00 - biwak u ujścia rzeki Rudy do Odry

20:00 - ognisko wspólne z trasą szlaku Wawelberga (rz. Odra), pożegnanie dnia

21:30 - spotkanie dowódców drużyn, ocena dnia, odprawa wart

piątek

05:30 pobudka, czynności poranne

07:45 apel poranny, wypłynięcie na Odrę

12:00 Koźle, spotkanie ze szlakiem Wawelberga, zwiedzanie miasta

14:00 odpłynięcie z przystani

14:30 Śluza Koźle

15:30 Marina Lasoki, dołączenie do macierzystych drużyn

SZLAKI DODATKOWE ODRZAŃSKIEGO SPŁYWU WIOSENNEGO

Szlak dodatkowy Kadetów Lwowskich i Modlińskich

Kanał Kędzierzyński od Starego Kozła do Kanału Gliwickiego, a następnie Odrą do mariny Lasoki w Kędzierzynie Kozłu.

Szlak dodatkowy im. por. Floriana Fronczka - rzeka Bierawka

Od Czerwionki (przy niskim stanie wody od Nieborowic) do Bierawy a następnie Odrą do mariny Lasoki w Kędzierzynie Kozłu. Trasa uciążliwa, włączona do OSW w 1978 r.

Szlak dodatkowy im. Arki Bożka - rzeka Psina

od Baborowa (przy niskim stanie wody od Tłustomostów) do jej ujścia do rzeki Odry a następnie Odrą do mariny Lasoki w Kędzierzynie Kozłu. Podobnie jak poprzedni włączony do OSW w 1978r.

Szlak dodatkowy Władysława Planetorza - rzeka Stradunia

od Kazimierza koło Głogówka do Krępanej a następnie w górę Odry do mariny Lasoki w Kędzierzynie Kozłu.

Szlak dodatkowy Rafała Urbana - rzeka Osobłoga

Od Raclawic (przy niskim stanie wody od Głogówka) do Krapkowic a następnie w górę Odry do mariny Lasoki w Kędzierzynie Kozłu. Szlak atrakcyjny i bogaty szkoleniowo.

Szlak dodatkowy im. ppor. Jana Surzyckiego - rzeka Kłodnica

Z bazy 50 HDW w Pławniowicach do Kozła, a następnie Odrą do mariny Lasoki w Kędzierzynie Kozłu.

Szlak dodatkowy ppłk. Kazimierza Zenktelea – rzeka Biała

Od miejscowości Biała do ujścia do Osobłogi i dalej do Odry, a następnie Odrą do mariny Lasoki w Kędzierzynie Kozłu.

Szlak dodatkowy - rzeka Troja

Od Włodzienina (przy niskim stanie wody od Nowej Cerekwi) do ujścia rzeki do Psiny i dalej do Odry, a następnie do mariny Lasoki w Kędzierzynie Kozłu.

Szlak dodatkowy - rzeka Sumina

Od Suminy do ujścia do Rudy i dalej do Odry, a następnie Odrą do mariny Lasoki w Kędzierzynie Kozłu

Szlak dodatkowy - rzeka Drama

Od Zbrostawic (przy niskim stanie wody od Pyskowic) do ujścia rzeki do jeziora Dzierżono Duże i Kanału Gliwickiego, dalej Kłodnicą do Koźła, a następnie Odrą do mariny Lasoki w Kędzierzynie Koźlu.

Szlak dodatkowy - rzeka Olza

Od Kaczyc przez Karvinę i Závady (na terenie Czech) do ujścia rzeki do Odry i dalej tą rzeką do mariny Lasoki w Kędzierzynie Koźlu.

Szlak dodatkowy - rzeka Szotkówka

Od Jastrzębia - Zdroju do ujścia rzeki do Olzy i dalej do Odry, a następnie Odrą do mariny Lasoki w Kędzierzynie Koźlu.

Szlak dodatkowy - rzeka Piotrówka

Od Markłowic Górnych przez już czeskie Marklovice Dolne i Petrovice do ujścia do Olzy koło Godowa i dalej do Odry, a następnie Odrą do mariny Lasoki w Kędzierzynie Koźlu.

Szlak dodatkowy - rzeka Opawa

Rzeką Opawą z miejscowości Opawa (Czechy) do rzeki Odry a następnie Odrą do miejscowości Olza i dalej do Raciborza i Kędzierzyna Koźła - marina Lasoki.

Szlak dodatkowy - rzeka Bytomka

Od Zabrze (szlak możliwy do rozpoczęcia po wcześniejszym ustaleniu w podziemiach Sztolni "Luiza") do ujścia Bytomki do rzeki Kłodnicy, następnie przez jeziora Dzierżono Duże i Pławniowice; dalej Kłodnicą i Odrą do Mariny Lasoki w Kędzierzynie-Koźlu.

Szlak dodatkowy - rzeka Nacyna im. Nikodema Sobika

Od Zabrze (szlak możliwy do rozpoczęcia po wcześniejszym ustaleniu w podziemiach Sztolni "Luiza") do ujścia Bytomki do rzeki Kłodnicy, następnie przez jeziora Dzierżono Duże i Pławniowice; dalej Kłodnicą i Odrą do Mariny Lasoki w Kędzierzynie-Koźlu.

Szlak pionierski 2026 - Rzeka Prudnik im. Janusza Meissnera ps. Porucznik Herbert

Start w pobliżu Młynu Czyżyka – części miasta Prudnik, następnie na wschód pomiędzy wsiami Jasiona, Skrzypiec i Dytmarów do Raławic Śląskich. Dalsza część spływu zgodnie z programem szlaku rzeki Osobłogi im. Rafała Urbana.

RAMOWY PROGRAM SZLAKÓW DODATKOWYCH OSW

SZLAK KADETÓW LWOWSKICH I MODLIŃSKICH - KANAŁ KĘDZIERZYŃSKI

czwartek

16:00-18:00 zjazd uczestników i transport sprzętu na miejsce biwaku.

Jadąc z Gliwic do Kędzierzyna-Koźła drogą wojewódzką nr 408 w na wysokości wsi Kotlarnia skręcamy w prawo w ulicę Sławęcicką, a następnie Brzozową przez Starą Kuźnię.

Na skrzyżowaniu za miejscowością jedziemy prosto, trafiając na ulicę Spacerową, którą dojeżdżamy do skrzyżowania z ulicą Naftową - gdzie kierujemy się w lewo i jedziemy aż do ronda przy brzegu Kanału Kędzierzyńskiego.

18:30 - apel wieczorny, weryfikacja uczestników i sprzętu

20:00 - ognisko

piątek

06:00 - pobudka, gimnastyka, klar drużyn, likwidacja biwaku, śniadanie

08:00 - meldunek o gotowości spływowej

09:00 - wypłynięcie na szlak

10:00 - wpłynięcie na Kanał Gliwicki

11:00 - Śluza Nowa Wieś

13:00 - Śluza Kłodnica

14:00 - postój przy ujściu Kanału Gliwickiego do Odry

16:00 - Marina Lasoki, dotarczenie do macierzystych drużyn

piątek

Program dnia jak na szlaku „Oszka” lub przeniesienie sprzętu na rzekę Kłodnicę i dalej płyniemy do jej ujścia, następnie Odrą do mariny Lasoki w Kędzierzynie Koźlu.

Spływ na tym szlaku można również rozpocząć biwakiem w środę, w czwartek „cofając się” Kanałem Gliwickim do Ujazdu. W przypadku płynięcia na łodziach innych niż canoe zaleca się dalsze płynięcie tym szlakiem na Kanale Gliwickim. Jeśli spływamy na canoe możliwe są do realizacji warianty z kontynuowaniem szlaku Kanału Kędzierzyńskiego rzeką Kłodnicą.

środa

16:00-18:00 zjazd uczestników i transport sprzętu na miejsce biwaku.

czwartek

06:00 - pobudka, gimnastyka, klar drużyn, likwidacja biwaku, śniadanie

08:00 - meldunek o gotowości spływowej, wypłynięcie na szlak

10:00 - wpłynięcie na Kanał Gliwicki

17:00 - biwak w Starej Stoczni w Ujeździe, połączenie ze szlakiem „Oszka”.

piątek

Program dnia jak na szlaku „Oszka” lub przeniesienie sprzętu na rzekę Kłodnicę i dalej płyniemy do jej ujścia, następnie Odrą do mariny Lasoki w Kędzierzynie Koźlu.

SZLAK POR. FLORIANA FRONCZKA – RZĘKA BIERAWKA

środa

Start w godz. rannych - przy bardzo wysokim stanie wody od Orzesza, przy niskim stanie wody z Nieborowic.

Dojazd w godz. popołudniowych.

czwartek

06:00 - pobudka, czynności poranne

07:00 - wypłynięcie na szlak, konieczne duże tempo płynięcia.

piątek

06:00 - pobudka, czynności poranne

07:00 - na szlaku, połączenie ze szlakiem „Wawelberga” na przystani w Koźlu (12:00).

12:00 - Koźle, zwiedzanie miasta

14:00 - odpłynięcie z przystani

14:30 - Śluza Koźle

16:30 - Marina Lasoki - Kędzierzyn Koźle

SZLAK ARKI BOŻKA – RZĘKA PSINA

środa

Po południu dojazd do Babrowa, przy niskim stanie do Tłustomostów,

czwartek

05:30 - pobudka, czynności poranne

06:00 - na szlaku, postój w okolicy wsi Bojanów

13:00 - połączenie ze szlakiem Wawelberga w Raciborzu pod mostem drogowym

13:30 - składanie kwiatów pod Pomnikiem Matki Polki oraz Arki Bożka, zwiedzanie miasta

15:00 - wypłynięcie na dalszą trasę

17:30 - biwak w miejscowości Turza u ujścia rzeki Rudy, klar i naprawa sprzętu, kolacja

20:00 - ognisko całonocny szlaku

21:30 - odprawa dowódców drużyn spływowych, ocena dnia

piątek

06:00 - pobudka, czynności poranne, przygotowanie do wypłynięcia

08:00 - wypłynięcie na szlak

12:00 - Koźle, zwiedzanie miasta

14:00 - odpłynięcie z przystani

14:30 - Śluza Koźle

16:30 - Marina Lasoki - Kędzierzyn Koźle

SZLAK WŁADYSŁAWA PLANETORZA – RZĘKA STRADUNIA

środa

18:00 - dojazd do miejscowości Kazimierz k/Głogówka.

czwartek

05:30 - pobudka, czynności poranne

06:00 - wypłynięcie na szlak, postój we wsi Walce.

piątek

05:30 - pobudka, czynności poranne

06:00 - wypłynięcie na szlak, po ujściu Straduni do Odry, dalej Odrą pod prąd, śluza Krępna

17:00 - Śluza Januszkowice

18:00 - Marina Lasoki - Kędzierzyn Koźle

Szlak bardzo uciążliwy w związku z płynięciem pod prąd rzeki Odry.

SZLAK RAFAŁA URBANA – RZĘKA OSOBLĘGA

środa

18:00 - dojazd do miejscowości Raclawice Śląskie, przy niskim stanie wody start w Głogówku,

czwartek

05:30 - pobudka, czynności poranne

06:00 - wypłynięcie na szlak, dalszy program wg H. Bondyra: „Szlaki wodne Śląska”
lub opracowanego przez 6 HDŻ

piątek

05:00 - pobudka, czynności poranne

06:00 - wypłynięcie na szlak

11:30 - Krapkowice – UWAGA ! Niebezpieczna młynówka w lewo zakończona kratą –
zakaz wpyływania. Płynimy w prawo przez zniszczony próg, konieczna przenoska.

12:00 - wpyknięcie na Odrę pod prąd do śluzy Krapkowice, a następnie po przejściu
śluzy Krępna dalej do śluzy Januszkowice i dalej do mariny Lasoki.

Szlak bardzo uciążliwy w związku z płynięciem pod prąd rzeki Odry.

SZLAK PPOR. JANA SURZYCKIEGO – RZĘKA KŁODNICA

środa

18:00 - dojazd do bazy 50 HDW nad jeziorem Pławniowickim

czwartek

05:30 - pobudka, czynności poranne

06:00 - wypłynięcie na szlak, przepływamy jezioro na wschód do jazu, przenosimy kajaki i spływamy około 800 m Potokiem Toszeckim do jego ujścia do Kłodnicy w miejscu, w którym to rzeka Kłodnica wypływa z Kanału Gliwickiego. Biwak w miejscowości Ujazd.

piątek

05:30-06:00 czynności jak w dniu poprzednim

06:00 - przed Stawięciami dopływamy do jazu (na wprost), za którym zaczyna się Młynska Struga. Płyniemy w lewo przez szeroką betonową przepławkę. Pokonując 8 km docieramy do miejsca, w którym „bezkolizyjnie” krzyżuje się rzeka Kłodnica z Kanałem Gliwickim. Kłodnica przepływa pod dnem kanału. Jest to tak zwany „syfon Kłodnicy”, jedno z dwóch takich miejsc w Polsce. Przenosimy kajaki do Kanału Gliwickiego, przepływamy na jego drugi brzeg i wodujemy sprzęt ponownie w Kłodnicy. Kiedy minimy most kolejowy, 800 m za nim, znajdujemy się w miejscu, gdzie:

- po prawej stronie, za ziemną groblą widać koryto starego Kanału Kłodnickiego - w lewo płynie woda Kanałem Młynówki do młyna, NIE MA PRZEJŚCIA!
- na wprost, za progiem, znajduje się właściwe koryto Kłodnicy.

Przenosimy kajaki na wprost przez próg i dalej płyniemy rzeką do jej ujścia do Odry. Skręcamy w prawo i docieramy do przystani w Kozłku, gdzie następuje połączenie ze szlakiem „Wawelberga”.

08.00 - złożenie kwiatów na mogile druha Władysława Planetorza i pod pomnikiem Powstańców Śląskich na cmentarzu komunalnym Kuźniczka w Kędzierzynie

14:30 - Śluza Kozle,

16:30 - Marina Lasoki - Kędzierzyn Kozle

SZLAK PPLK. KAZIMIERZA ZENKTELERA – RZĘKA BIAŁA

środa

18:00 - dojazd do miejscowości Biała

czwartek

05:00 - Pobudka, czynności poranne

06:00 - wypłynięcie na szlak połączenie ze szlakiem Rafała Urbana – rzeką Osobłogą

piątek

05:00 - Pobudka, czynności poranne

06:00 - Wypłynięcie na szlak

11:30 - Krapkowice – UWAGA ! Niebezpieczna młynówka w lewo zakończona kratą – zakaz wpywania. Płyniemy w prawo przez zniszczony próg, konieczna przenoska.

12:00 - wpynięcie na Odrę pod prąd do śluzy Krapkowice, a następnie po przejściu śluzy Krępna dalej do śluzy Januszkowice i dalej do mariny Lasoki.

RZEKA TROJA

środa

16:00 - Dojazd do miejscowości Nowa Cerekwia (przy wysokim stanie wody do Włodzienina).
Spłynięcie do przedmieść Kietrza

czwartek

05:30 - pobudka, czynności poranne

06:00 - wypłynięcie na szlak, połączenie ze szlakiem Arki Bożka, a następnie Wawelberga.

UWAGA ! Na całym szlaku konieczne bardzo duże tempo spływania lub start we wtorek.

piątek

06:00 - pobudka, czynności poranne, przygotowanie do wypłynięcia

08:00 - wypłynięcie na szlak, 12:00 Koźle, zwiedzanie miasta

14:00 - odpłynięcie z przystani

14:30 - Śluza Koźle

16:30 - Marina Lasoki - Kędzierzyn Koźle

RZEKA SUMINA

środa

16:00 - dojazd do miejscowości Sumina spływanie do godzin wieczornych

czwartek

05:30 - Pobudka, czynności poranne

06:00 - wypłynięcie na szlak

17:00 - wpłynięcie na rzekę Rudę, biwak u ujścia rzeki Rudy do Odry, połączenie ze szlakiem Baranka.

piątek

06:00 - pobudka, czynności poranne

08:00 - wpłynięcie na Odrę

12:00 - Koźle, połączenie ze szlakiem Wawelberga.

14:00 - odpłynięcie z przystani

14:30 - Śluza Koźle

16:30 - Marina Lasoki - Kędzierzyn Koźle

RZEKA DRAMA

środa

18:00 - biwak w Pyskowicach

czwartek

05:30 pobudka, czynności poranne

06:00 wypłynięcie na szlak

17:00 połączenie ze szlakiem Oszka w Starej Stoczni w Ujeździe.

piątek

06:00 – 08:00 czynności jak w dniu poprzednim

09:00 - Śluza Miedarska Huta

10:00 - Kanał w Kędzierzynie

12:00 - Śluza Kłodnica, Port Koźle

16:00 - Marina Lasoki - Kędzierzyn Koźle

SPŁYWANIE MOŻLIWE TYLKO PRZY WYSOKIM STANIE WODY!

SZLAK JÓZEFA RYMERA – RZEKA OLZA

wtorek

09:00 - wodowanie na rzece Olzie w Kaczcach w miejscu, w którym rzeka przestaje być graniczną i wpływa na terytorium Republiki Czeskiej, tuż obok terenów zlikwidowanej kopalni KWK „Morcinek”. Płyniemy czeskim odcinkiem Olzy od Karviny do Závady, za którą rzeka ponownie wytycza granicę polsko – czeską.

19:00 - biwak przy ujściu rz. Szotkówki wspólnie z uczestnikami spływu rzekami Szotkówką i Piotrówką.

20:00 - Wspólne ognisko

środa

06:00 - pobudka, czynności poranne

08:00 - wypłynięcie na szlak, do przepłynięcia odcinek 11 km Olzy, aż do jej ujścia do Odry.

Rzeką przebiega granica państwowa, z wyjątkiem około 3 km odcinka rzeki pomiędzy miejscowościami Łaziska – Věřňovice – Gorzyczki, kiedy to Olza płynie przez Czechy.

16:00 - dopywamy na biwak rozpoczynający szlak „Wawelberga”. Połączenie ze szlakiem Wawelberga.

17:00 - Wyjście do miejscowości Zabełków by uczcić bohatera szlaku Olzy - Józefa Rymera.

czwartek

Program dnia jak na szlaku „Wawelberga”

piątek

Program dnia jak na szlaku „Wawelberga”

Olza jest rzeką o górskim charakterze, na której trzeba pokonać ponad 20 jazów, progów i bystrzy. Niedostępna przy niskiej wodzie.

SZLAK MIKOŁAJA WITCZAKA – RZĘKA SZOTKÓWKĄ

wtorek

09:00 - Wodowanie łódek w Jastrzębiu - Zdroju obok mostu na DW nr 933

11:00 - Odwiedzenie pomnika Mikołaja Witczaka

18:00 - Dopytnięcie do miejsca biwaku u ujścia rz. Szotkówki do rz. Olzy Spotkanie ze szlakami „Rymera” i „Michalskiego”

19:00 - Kolacja

20:00 - Wspólne ognisko

środa

Program dnia jak na szlaku „Rymera”

czwartek

Program dnia jak na szlaku „Wawelberga”

piątek

Program dnia jak na szlaku „Wawelberga”

SZLAK FELIKSA MICHALSKIEGO – RZĘKA PIOTRÓWKĄ

wtorek

09:00 - Wodowanie łódek w pobliżu przejścia granicznego w Markłowicach Górnych przed granicą państwową. Przepływamy przez już czeskie Marklovice Dolne i Petrovice. Następnie na odcinku długości 6,2 km od Skrbeńska do ujścia rzeka wyznacza granicę polsko-czeską. Olza przyjmuje dopływ rzeki Piotrówki na zachód od Godowa. Do biwaku przy ujściu Szotkówki i połączenia ze szlakami „Witczka” i „Rymera” pozostaje do przepłynięcia około 2 km rzeką Olzą.

19:00 - biwak przy ujściu rz. Szotkówki wspólnie z uczestnikami spływu szlakami „Rymera” i „Witczaka”.

20:00 - Wspólne ognisko

środa

Program dnia jak na szlaku „Rymera”

czwartek

Program dnia jak na szlaku „Wawelberga”

piątek

Program dnia jak na szlaku „Wawelberga”

Rzeka na całej swojej długości płynie bardzo silnie meandrując. Wzdłuż brzegów doliny rzecznej rosną drzewa. Większa część trasy prowadzi przez teren Republiki Czeskiej lub wzdłuż granicy Polsko-Czeskiej. Największą trudnością poza przeszkodami na i nad wodą jest niezliczona ilość zakrętów i liczne progi rzeczne.

RZEKA BYTOMKA

środa

09:00 - wodowanie na rzece Bytomce przy Placu Traugutta w Zabrze.

12:00 - wypłynięcie na szlak rzeki Kłodnicy.

16:00 - dołynięcie do jeziora Dziržno Duże.

17:00 - po przepłynięciu jeziora Dieržno Duże doływamy do Przewału Kłodnicy za którym wpływamy na Kanał Gliwicki.

18:30 - doływamy do miejsca gdzie Kanał Gliwicki przepływa koło jeziora Pławniowice.

19:00 - przenoska łodzi na jezioro Pławniowice i dołynięcie do Stacji 50 Harcerskiej Drużyny Wodnej (nocleg po ustaleniu z 50HDW).

czwartek

06:00 - pobudka, czynności poranne 08:00 wypłynięcie na szlak w kierunku Śluza Pławniowice.

09:30 - przenoska na Kanał Pławniowice Kłodnica

10:00 - wypłynięcie na szlak rzeki Kłodnicy

15:00 - doływamy do miejsca gdzie rzeka Kłodnica przepływa pod Kanałem Gliwickim (tzw. syfon rzeczny).

15:30 - przenoska na drugą stronę Kanału i wodowanie łodzi na szlaku rzeki Kłodnicy

17:00 - dołynięcie do Miejskiego Ośrodka Sportu – Kuźniczka (nocleg po wcześniejszym ustaleniu)

piątek

06:00 - pobudka, czynności poranne

08:00 - złożenie kwiatów na mogile druha Władysława Planetorza i pod pomnikiem

Powstańców Śląskich na cmentarzu komunalnym Kuźniczka w Kędzierzynie; wypłynięcie na szlak rzeki Kłodnicy

12:00 - dołynięcie do miejsca ujścia Kłodnicy do Odry

13:00 - doływamy do przystani Szkwał

14:00 - Śluza Kędzierzyn Koźle

16:00 - Marina Lasoki

Szlak rzeki Bytomki możliwy do rozpoczęcia po wcześniejszym ustaleniu w podziemiach Sztolni "Luiza". Szlak bardzo trudny - zaleca się rozpoczęcie spływu jeszcze we wtorek.

RZEKA NACYNA IM. NIKODEMA SOBIKA

środa

09:00 - wodowanie na rzece Bytomce przy Placu Traugutta w Zabrze.

12:00 - wypłynięcie na szlak rzeki Kłodnicy.

16:00 - dołynięcie do jeziora Dziržno Duże.

17:00 - po przepłynięciu jeziora Dieržno Duże doływamy do Przewału Kłodnicy za którym wpływamy na Kanał Gliwicki.

18:30 - doływamy do miejsca gdzie Kanał Gliwicki przepływa koło jeziora Pławniowice.

19:00 - przenoska łodzi na jezioro Pławniowice i dołynięcie do Stacji 50 Harcerskiej Drużyny Wodnej (nocleg po ustaleniu z 50HDW).

czwartek

06:00 - pobudka, czynności poranne 08:00 wypłynięcie na szlak w kierunku Śluza Pławniowice.

09:30 - przenoska na Kanał Pławniowice Kłodnica

10:00 - wypłynięcie na szlak rzeki Kłodnicy

15:00 - doływamy do miejsca gdzie rzeka Kłodnica przepływa pod Kanałem Gliwickim (tzw. syfon rzeczny).

15:30 - przenoska na drugą stronę Kanału i wodowanie łodzi na szlaku rzeki Kłodnicy

17:00 - dołynięcie do Miejskiego Ośrodka Sportu – Kuźniczka (nocleg po wcześniejszym ustaleniu)

piątek

06:00 - pobudka, czynności poranne

08:00 - złożenie kwiatów na mogile druha Władysława Planetorza i pod pomnikiem

Powstańców Śląskich na cmentarzu komunalnym Kuźniczka w Kędzierzynie; wypłynięcie na szlak rzeki Kłodnicy

12:00 - dołynięcie do miejsca ujścia Kłodnicy do Odry

13:00 - doływamy do przystani Szkwał

14:00 - Śluza Kędzierzyn Koźle

16:00 - Marina Lasoki

Szlak rzeki Bytomki możliwy do rozpoczęcia po wcześniejszym ustaleniu w podziemiach Sztolni "Luiza". Szlak bardzo trudny - zaleca się rozpoczęcie spływu jeszcze we wtorek.

RZKA PRUDNIK IM. JANUSZA MEISSNERA PS. PORUCZNIK HERBERT (SZLAK PIONIERSKI LXII OSW, ZWIAD - 32 HDW)

Dojazd na miejsce startu we wtorek popołudniu lub w środę rano.

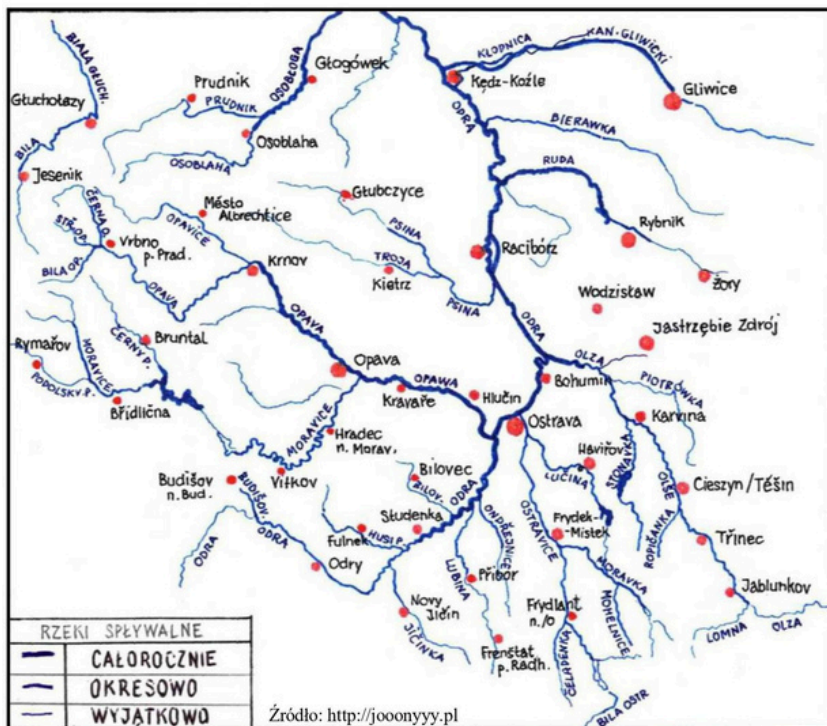
Jadąc z Prudnika do miejscowości Trzebina drogą krajową nr 41 około 100 m przed mostem na rzece Prudnik skręcamy w prawo w drogę polną w kierunku Młynu Czyżyka. Po przejechaniu ok. 500 m z lewej strony nad rzeką stoi szopa przed plantacją truskawek. Obok dogodnie miejsce do wodowania lub ewentualnego noclegu.

środa

Rzeka Prudnik płynie na wschód pomiędzy wsiami Jasiona, Skrzypiec i Dytmarów do granicy z Czechami. Na tym odcinku przepływamy pod dwoma dużymi mostami, pierwszy zaraz po rozpoczęciu spływu to most na drodze krajowej nr 41, a drugi to most za Dytmarowem na drodze gminnej. Od mostu w Dytmarowie do granicy z Czechami pozostał nam do spłynięcia około 1 km rzeki.

Dalej płyniemy przez teren Czech pokonując odcinek około 5 km rzeki. W odległości 300 m przed granicą z Polską rzeka Prudnik uchodzi do rzeki Osobłogi. Zaraz za granicą (70 m) konieczna jest przenoska przez ruiny dużego betonowego jazu zwanego „czeską tamą”. Pokonujemy ostatnie 500 m rzeki i dopływamy do mostku na końcu ul. Kopernika w Ractawicach Śląskich. Dalsza część spływu zgodnie z programem szlaku rzeki Osobłogi im. Rafała Urbana.

DORZECZE GÓRNEJ ODRY NA MAPACH

1. Szlak główny im. kpt. Roberta Oszka – Kanał Gliwicki
2. Szlak główny im. ppłk. T. Puszczyńskiego ps. WAWELBERG – rzeka Odra
3. Szlak główny im. phm. Stanisława Wolnego ps. BARANEK – rzeka Ruda
4. Szlak dodatkowy im. por. Floriana Fronczka – rzeka Bierawka
5. Szlak dodatkowy im. Arki Bożka – rzeka Psina
6. Szlak dodatkowy im. Władysława Planetorza – rzeka Stradunia
7. Szlak dodatkowy im. Rafała Urbana – rzeka Osobłoga
8. Szlak dodatkowy im. ppłk. Kazimierza Zenklera – rzeka Biała
9. Szlak dodatkowy im. ppor. Jana Surzyckiego – rzeka Kłodnica
10. Szlak dodatkowy im. Kadetów Lwowskich i Modlińskich – Kanał Kędzierzyński
11. Szlak dodatkowy im. Józefa Rymera – rzeka Olza
12. Szlak dodatkowy im. Mikołaja Witczaka – rzeka Szotkówka
13. Szlak dodatkowy im. Feliksa Michalskiego – rzeka Piotrówka
14. Szlak dodatkowy – rzeka Troja
15. Szlak dodatkowy – rzeka Sumina
16. Szlak dodatkowy – rzeka Drama
17. Szlak dodatkowy – rzeka Opawa
18. Szlak dodatkowy – rzeka Bytomka
19. Szlak dodatkowy – rzeka Nacyna
20. Szlak pionierski – rzeka Prudnik

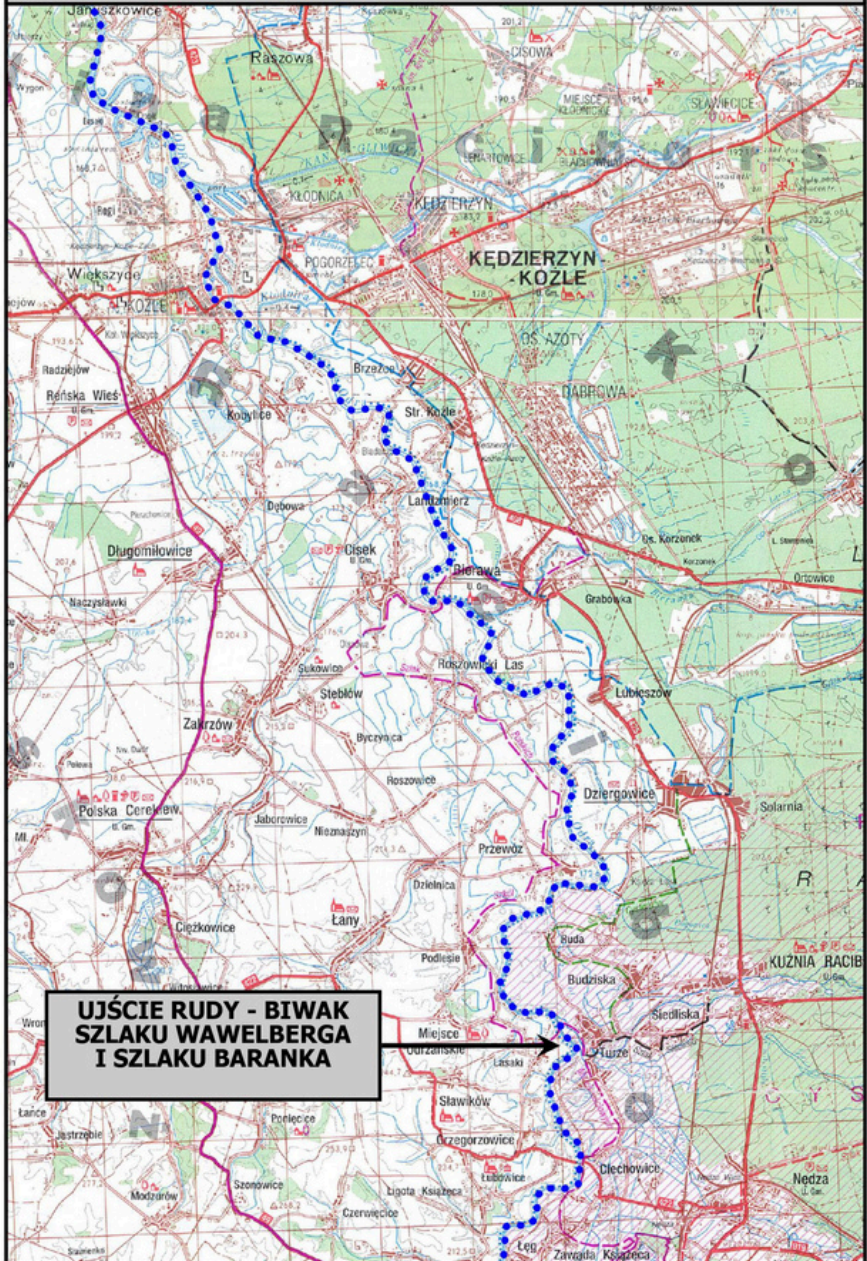
SZLAK WAWELBERGA

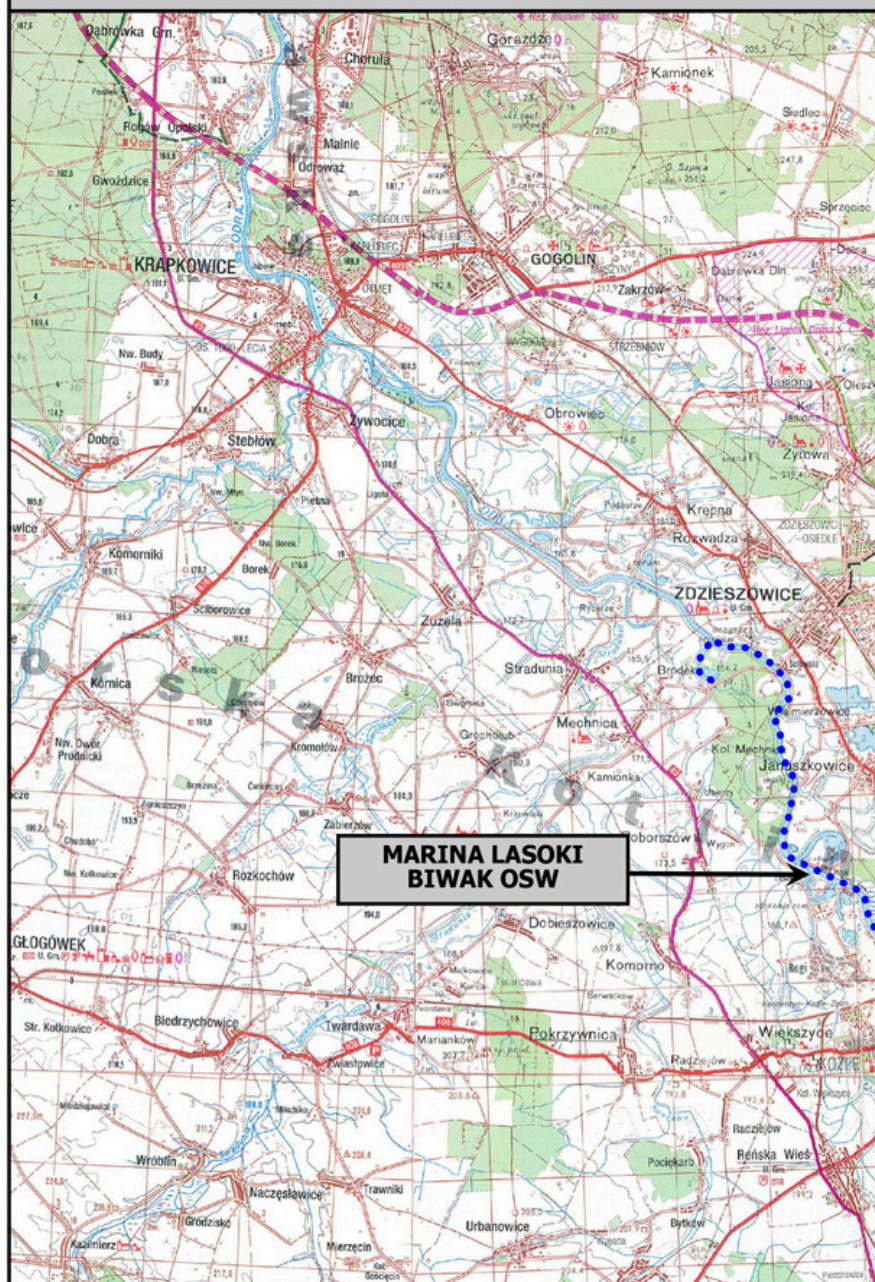
**UJŚCIE OLZY - START
SZLAKU WAWELBERGA**

**MOST W CHAŁUPKACH
START - MEANDRY ODRY**

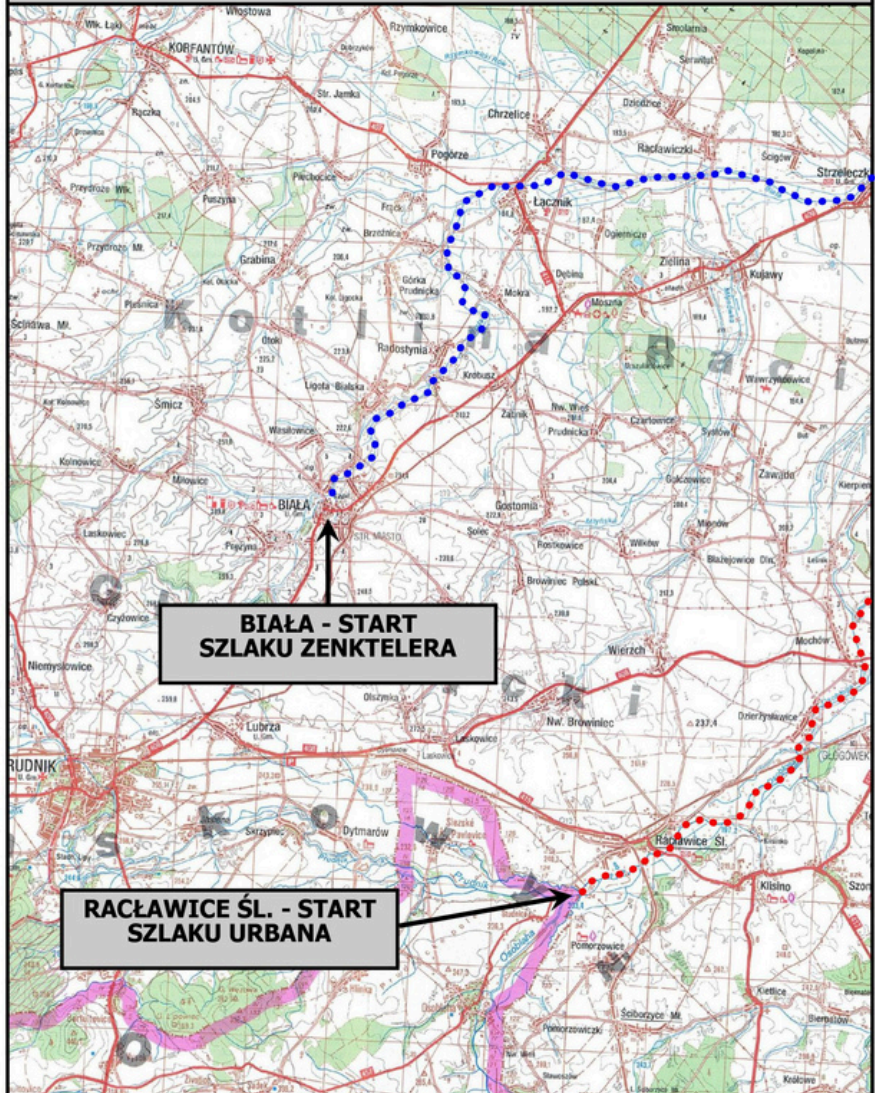
SZLAK WAWELBERGA

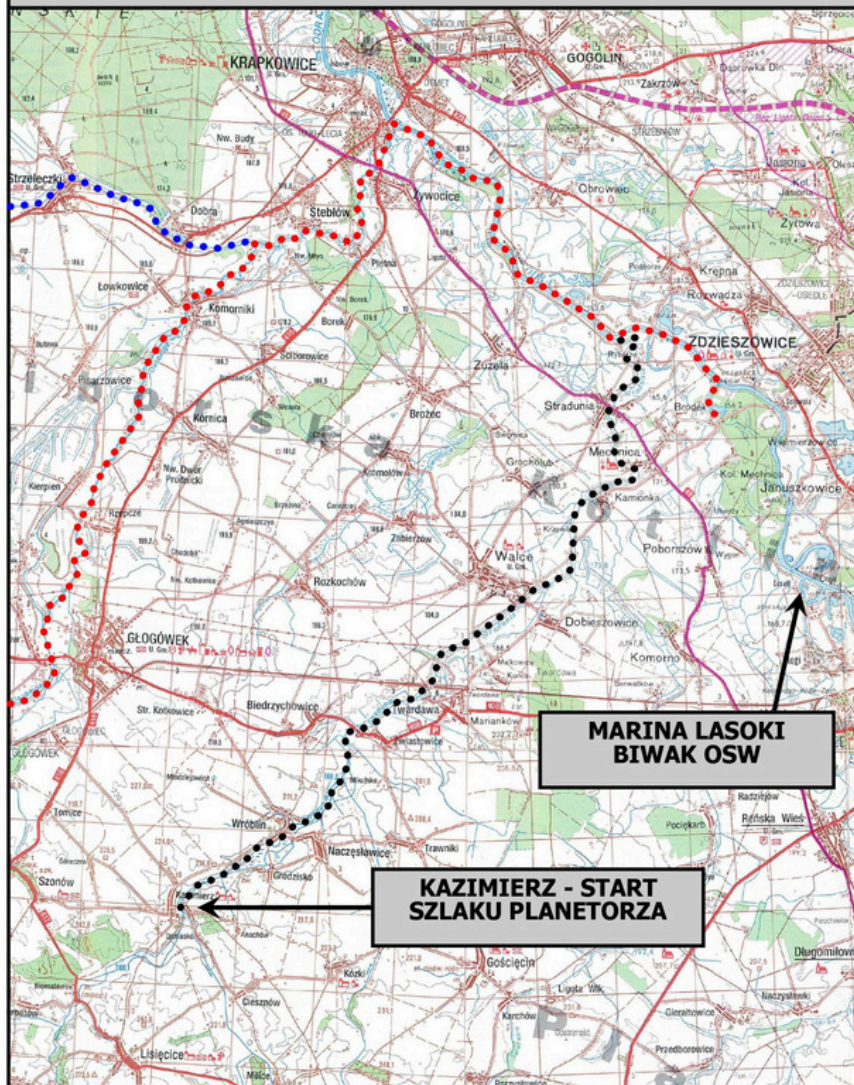
SZLAK WAWELBERGA

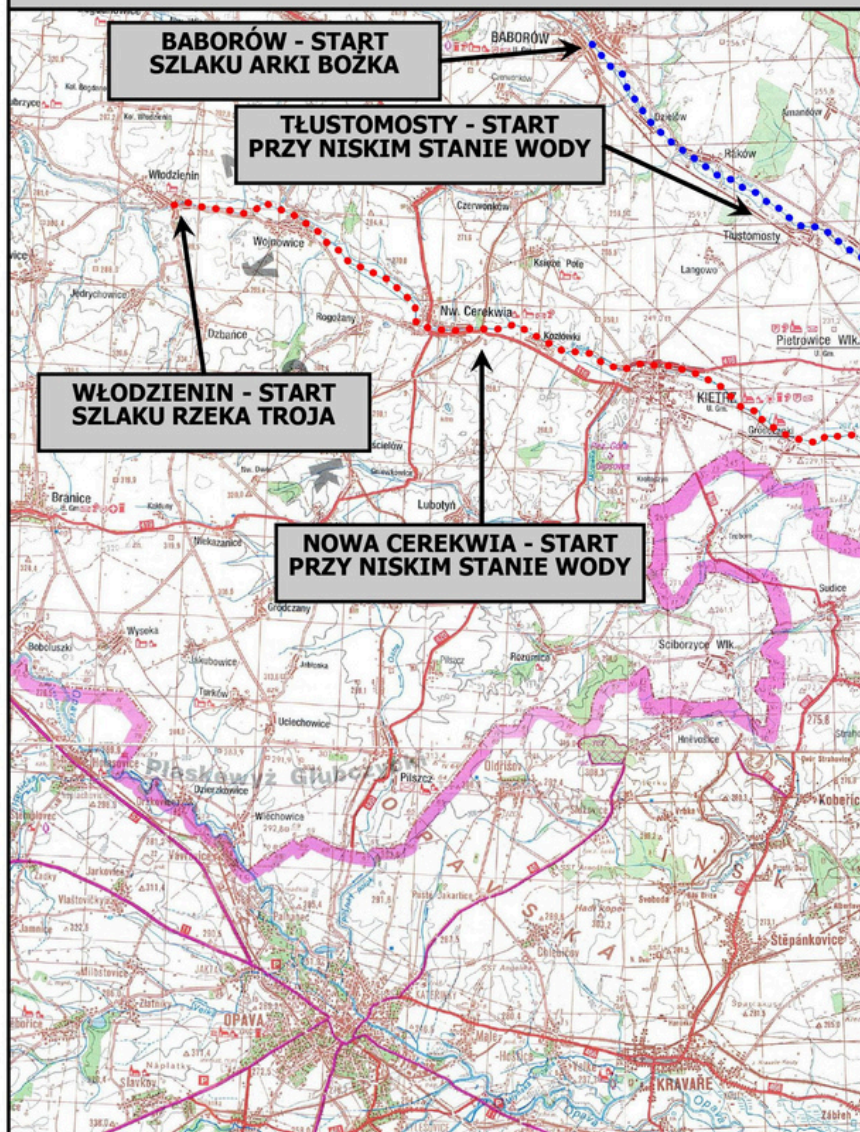
SZLAK PPK. KAZIMIERZA ZENKTELERA,
SZLAK RAFAŁA URBANA,
SZLAK WŁADYSŁAWA PLANETORZA

SZLAK PŁK. KAZIMIERZA ZENKTELERA,
SZLAK RAFAŁA URBANA,
SZLAK WŁADYSŁAWA PLANETORZA

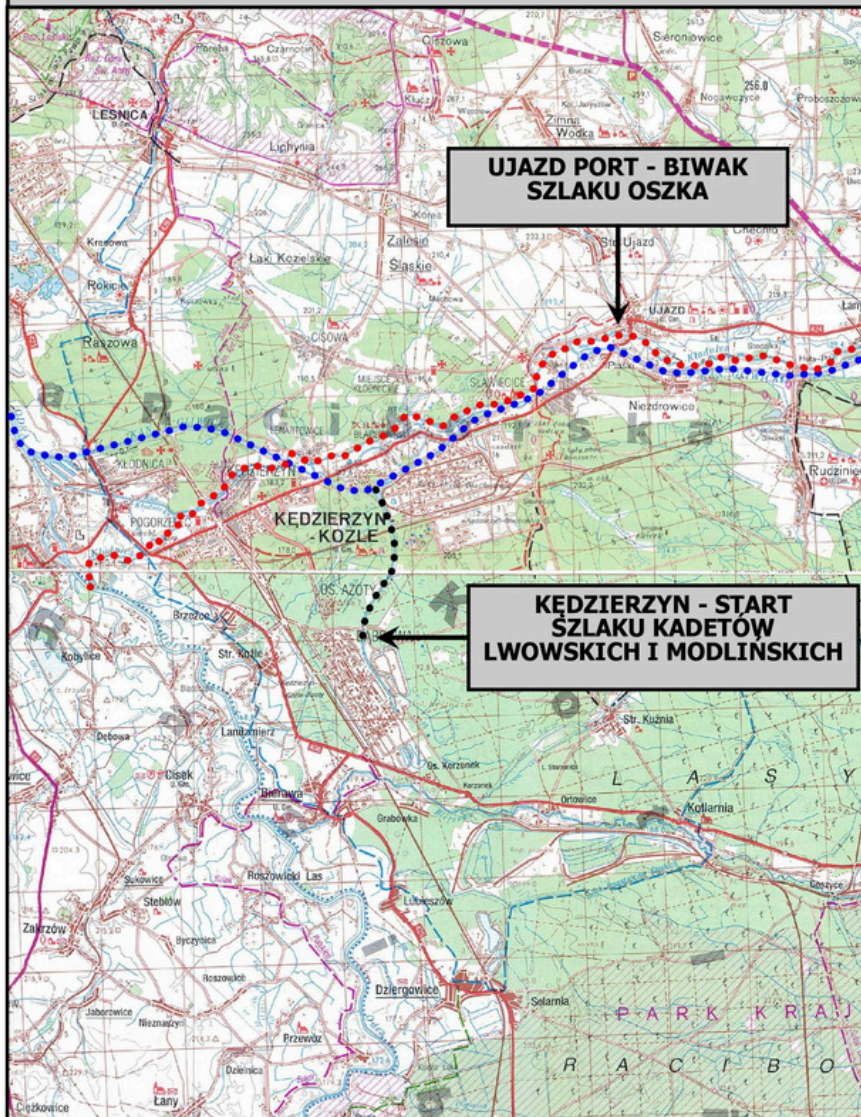
**SZLAK ARKI BOŻKA,
SZLAK - RZĘKA TROJA**

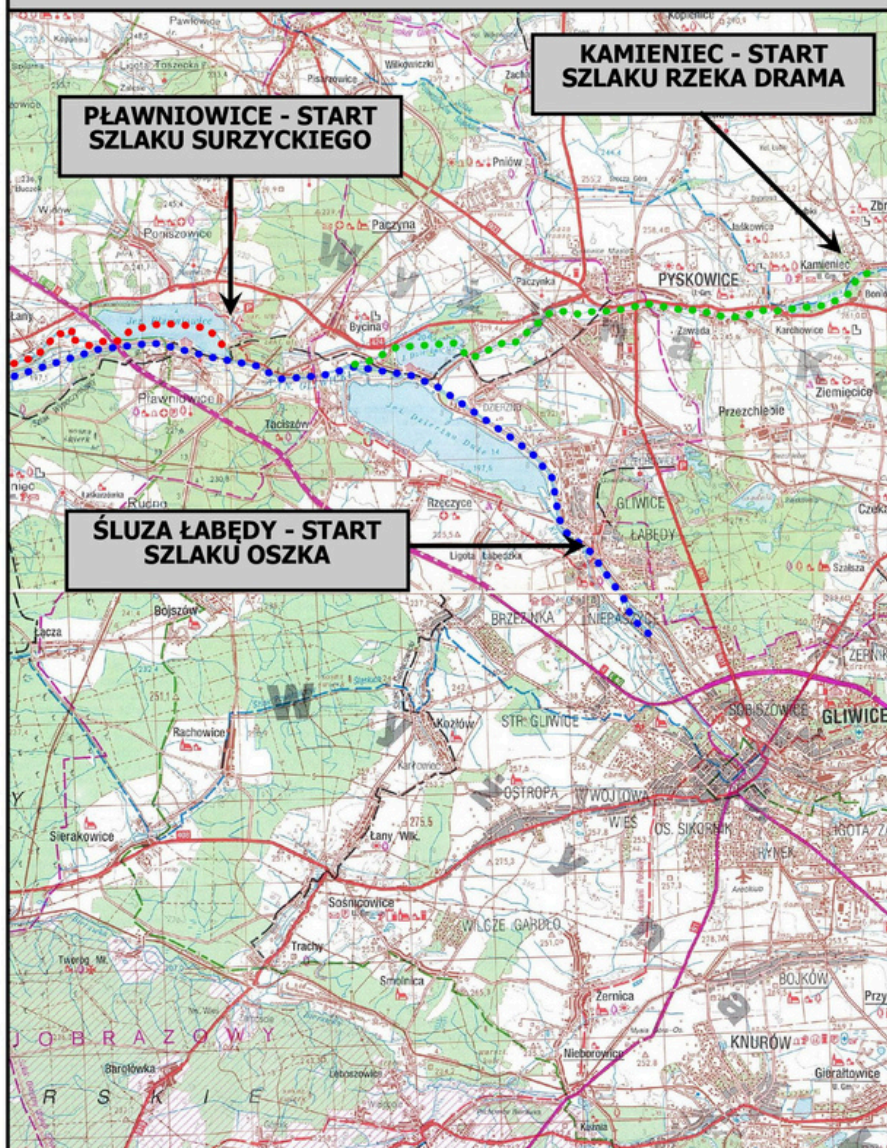
SZLAK ARKI BOŻKA, SZLAK - RZEKA TROJA

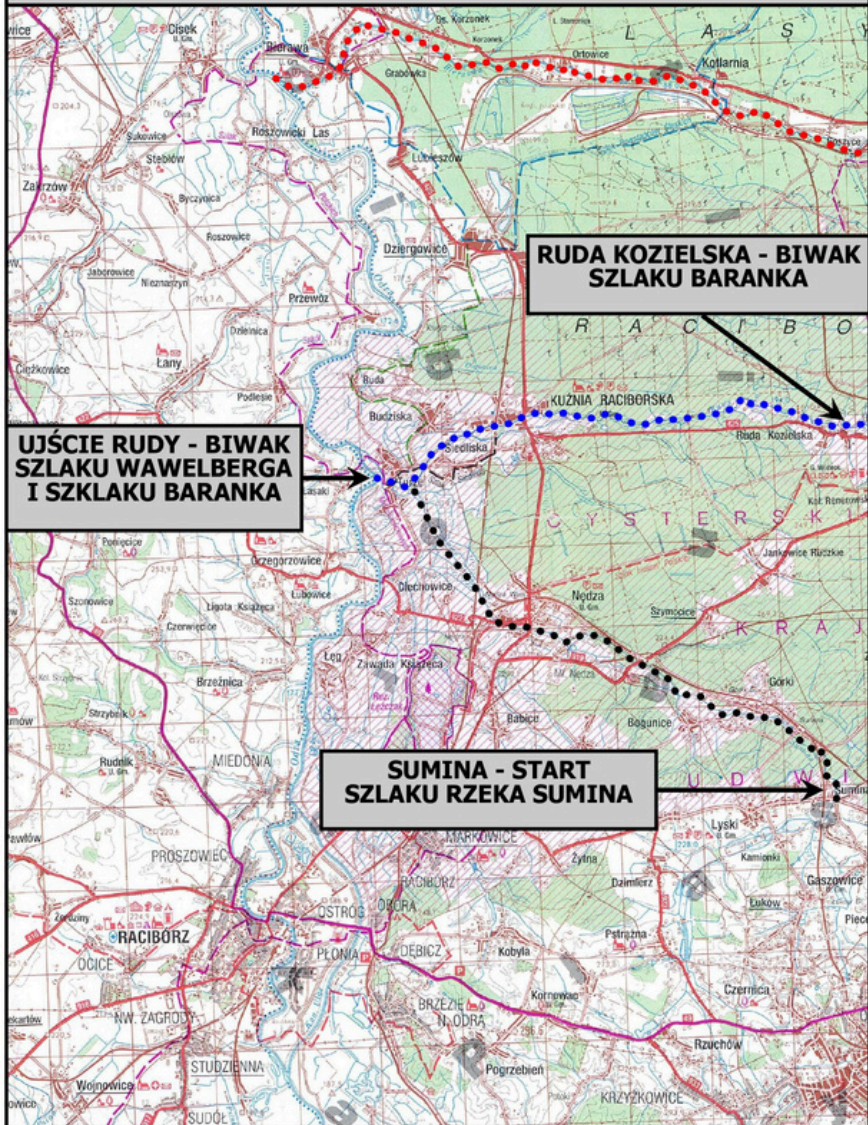
SZLAK KPT. ROBERTA OSZKA
SZLAK PPOR. JANA SURZYCKIEGO
SZLAK KADETÓW LWOWSKICH I MODLIŃSKICH
SZLAK - RZĘKA DRAMA

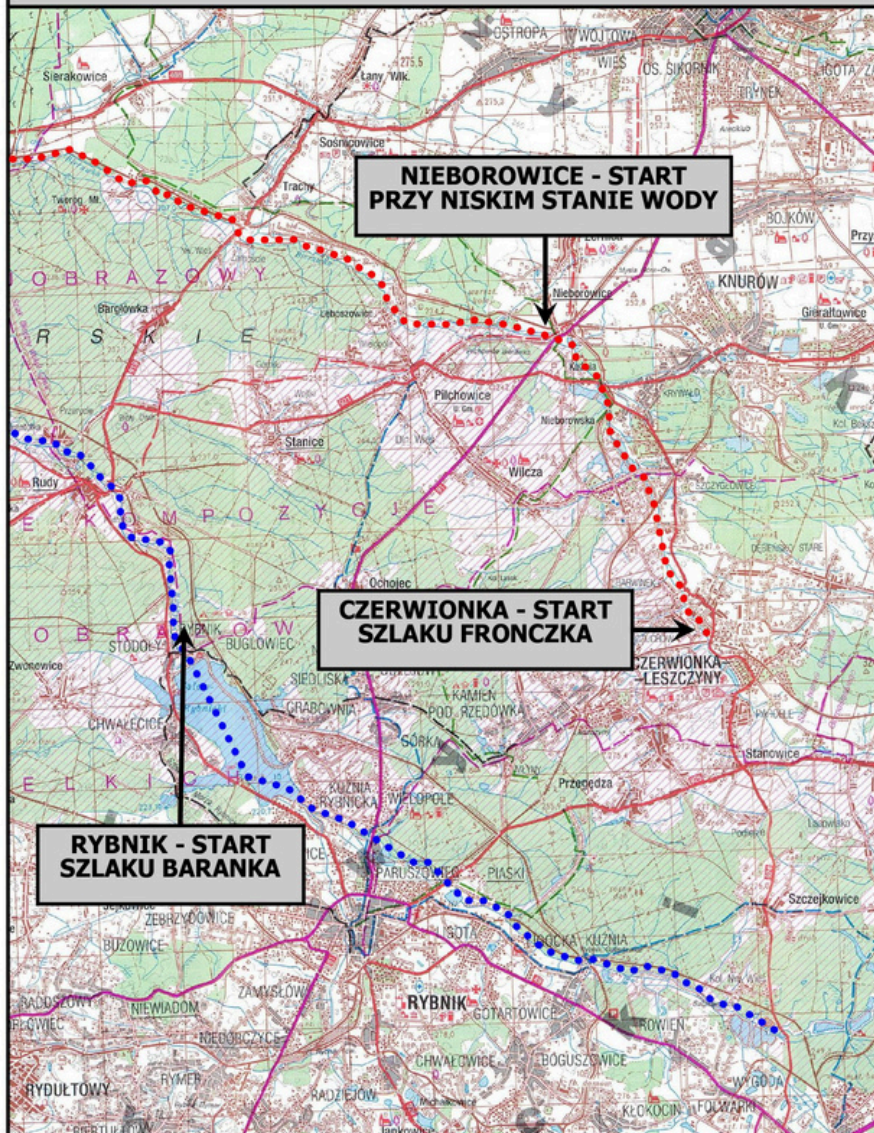
SZLAK KPT. ROBERTA OSZKA
SZLAK PPOR. JANA SURZYCKIEGO
SZLAK KADETÓW LWOWSKICH I MODLIŃSKICH
SZLAK - RZKA DRAMA

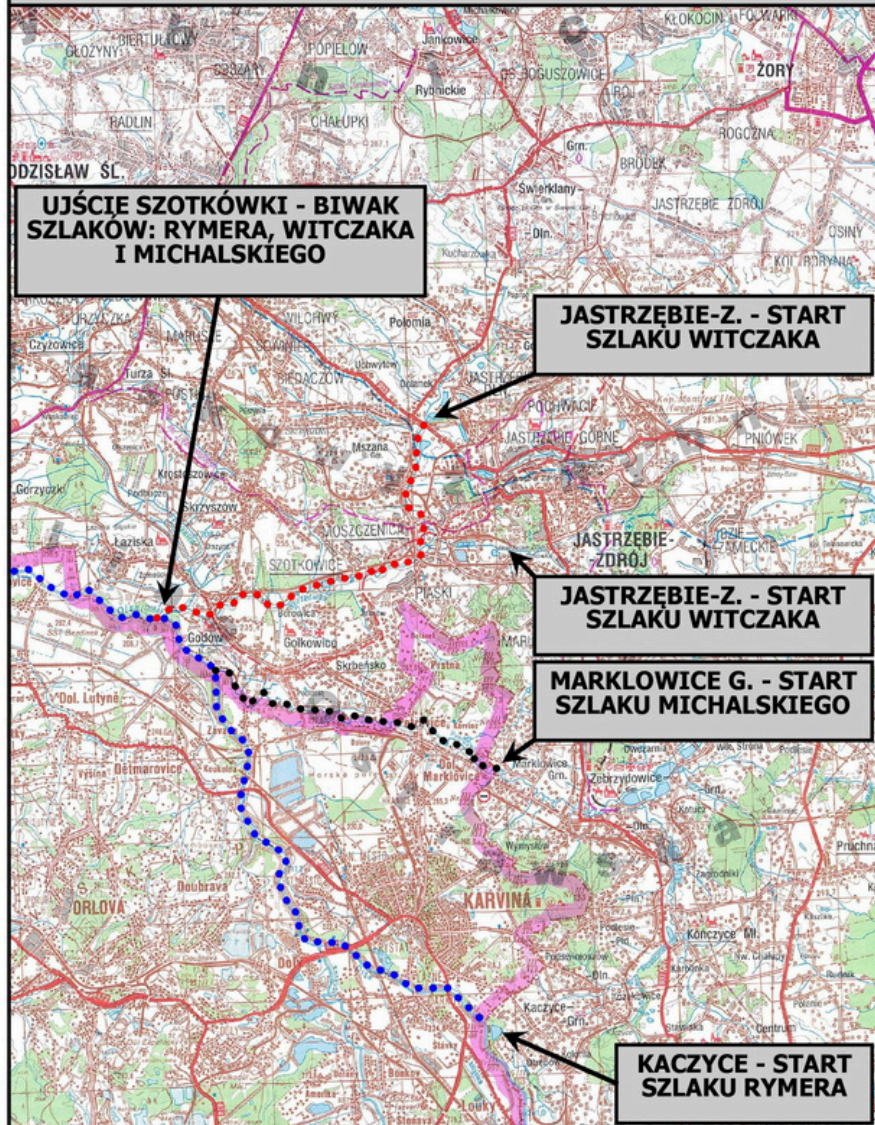
SZLAK PHM. STANISŁAWA WOLNEGO ps. BARANEK
SZLAK POR. FLORIANA FRONCZKA
SZLAK - RZĘKA SUMINA

SZLAK PHM. STANISŁAWA WOLNEGO ps. BARANEK
SZLAK POR. FLORIANA FRONCZKA
SZLAK - RZĘKA SUMINA

SZLAK JÓZEFA RYMERA
SZLAK MIKOŁAJA WITCZAKA
SZLAK FELIKSA MICHAŁSKIEGO

BOHATEROWIE SZLAKÓW GŁÓWNYCH

Kapitan Robert Oszek (Kanał Gliwicki)

Kapitan Robert Oszek, dowódca Oddziału Szturmowego Marynarzy w III powstaniu śląskim urodził się w Zabrze 1895 roku. Jako 15-letni chłopiec dostał się do służby morskiej, pływając początkowo na statkach wielorybnych, a później jako artylerzysta w marynarce wojennej. Niepokojące wieści o losie Górnego Śląska spowodowały jego rezygnację ze służby i przyjazd na Góry Śląsk. Z chwilą wybuchu powstania utworzył Oddział Szturmowy Marynarzy, liczący 67 osób i stanął na jego czele. Dowodząc jednocześnie samochodem pancernym "Korfanty" brał udział w najgorętszych walkach. Oddział kapitana Oszka walczył w okolicach Góry św. Anny, Lichyni, Krępnej i Zalesia.

Za zasługi w walce o wolność rodzinnej ziemi został odznaczony Krzyżem Virtuti Militari. Zmarł w kwietniu 1938 roku. Jego mogiła znajduje się na Cmentarzu Garnizonowym w Katowicach. Tradycją stało się już co roku rozpoczęcie Odrzańskiego Sptywu Wiosennego przy mogile Kapitana Roberta Oszka.

Podpułkownik Tadeusz Puszczczyński ps. Konrad Wawelberg (Rzeka Odra)

Tadeusz Puszczczyński - Wawelberg urodził się 10.07.1895 roku na Ziemi Piotrkowskiej. Po ukończeniu szkoły średniej w Krakowie w 1914 roku wstępuje do Związku Strzeleckiego. W czasie I wojny światowej walczy o odzyskanie niepodległości w różnych formacjach wojska polskiego. W kwietniu 1920 roku objął kierownictwo Wydziału Plebiscytowego na Górnym Śląsku. W czasie trwania II powstania śląskiego był nieoficjalnym dowódcą Grupy Destrukcyjnej w Sosnowcu, złożonej z warszawskich studentów. Z tym oddziałem rozpoczął III powstanie śląskie, na początku którego zniszczył wszystkie poważniejsze obiekty strategiczne linii komunikacyjnych i większość mostów na Odrze.

Po zakończeniu III powstania śląskiego kapitan Puszczczyński pełnił służbę w Sztabie Generalnym Wojska Polskiego i Ministerstwa Spraw Wojskowych. Za zasługi w walce i służbie wojskowej otrzymał wiele odznaczeń, w tym Virtuti Militari. Zmarł 24 lutego 1939 roku jako podpułkownik. Pochowany został na Cmentarzu Powązkowskim w Warszawie.

Podharczmistrz Stanisław Wolny ps. Baranek (Rzeka Ruda)

Płm. Stanisław Wolny - Baranek urodził się w Gorzycach w roku 1914. W 1933 roku ukończył Gimnazjum Kupieckie w Rybniku będąc już w tym czasie członkiem Związku Harcerstwa Polskiego. Pełnił kolejno funkcję: wodza zuchów i referenta starszoharcerskiego Hufca Rybnik. Po zajęciu Rybnika przez hitlerowców zorganizował pierwszą podziemną organizację na terenie Śląska - Polską Organizację Powstańczą. Przyjął pseudonim "Baranek". Działal na terenie powiatów: rybnickiego i wodzistawskiego.

Organizacja wydawała gazetkę "Zryw". 17 kwietnia 1940 roku w wyniku denuncjacji Gestapo aresztowano płm. Wolnego wraz z grupą około 500 konspirantów, likwidując jednocześnie POP. Po śledztwie "Baranek" został wywieziony do obozu w Oświęcimiu, otrzymując numer 1092. Zmarł latem 1942 roku.

KADECI ŚLĄSCY I MODLIŃSCY

"NIC DLA MNIE – WSZYSTKO DLA OJCZYZNY"

W 1918 r., powołano dwa Korpusy, pierwszy w Krakowie (przeniesiony w 1919 roku do Lwowa), drugi w Modlinie, w późniejszych latach przeniesiony do Rawicza. Do szkoły dopuszczano tylko najzdolniejszych, zwłaszcza tych którzy rodzice wstawili się wobec odrodzonej Rzeczypospolitej. Umiłowanie ojczyzny, połączone z kształceniem przyszłej kadry oficerskiej, doskonale łączyło się z młodymi umysłami, którzy chcieli w Ojczyźnie w ten sposób służyć.

Na wieść o wybuchu III powstania śląskiego w nocy z 9 na 10 maja 1921 roku 47-osobowa grupa kadetów 1 Kompanii 1 Korpusu wbrew rozkazom dowództwa, opuszcza Lwów, by wziąć udział w walkach. Tylko 25 z nich zdołało dotrzeć na Górny Śląsk, resztę odstawiono do granicy Rzeczypospolitej Polskiej. Natomiast z modlińskiego Korpusu Kadetów grupa 32 najstarszych osób, potajemnie porzuciła korpus, aby zaciągnąć się w szeregi powstańcze. Mimo zakazu ówczesnych władz wojskowych i surowych kar, za pierwszą grupą do Dowództwa Wojsk Powstańczych w Szopienicach i innych jednostek, podążyły kolejne grupy kadetów. Łącznie podczas III powstania śląskiego walczyło ok. 117 kadetów-ochotników, którzy bohatersko walczyli w imię wolnej polski). W III powstaniu śląskim 47 chłopców z I Korpusu Kadetów z Lwowa i 70 z II Korpusu z Modlina wniosło wkład, na jaki ich było stać - od skrobania kartofli, służby wartowniczej, po zakładanie linii telefonicznych i walkę z bronią w rękę, za co zapłacili życiem. Poległo siedmiu. Najstarszy miał 18 lat.

Kadeci wprowadzili do oddziałów powstańczych zapał i odwagę, przyczynili się do wzrostu dyscypliny. Podczas powstania kadeci walczyli na pierwszej linii, wyróżniając się szczególnie w walkach o Górę św. Anny, powstrzymując ogólną ucieczkę pp kpt. Rataja. Szczególnym męstwem wykazali się w walkach pod Zębownicami, Lichynią i Gogolinem. W czasie walk o Zębowice zginęli: sierż. Henryk Czekaliński, sierż. Zbigniew Pszczołkowski, sierż. Zbigniew Zaszczyński, natomiast pod Lichynią polegli: kpr. Karol Chodkiewicz, kpr. Zygmunt Toczyłowski, kpr. Zygmunt Zakrzewski. Kadet Zygmunt Kuczyński został ranny podczas walk o Kędzierzyn i zginął w niewoli niemieckiej.

Wszyscy kadeci, którzy wrócili po powstaniu do Lwowa, zostali objęci amnestią i bez przeszkód mogli kontynuować swoją naukę, zostawiając na ustach swoich powstańczych dowódców dumę i świadectwo męstwa jakie odnieśli w walkach na Górnym Śląsku. Poległym kadetom w 1922 roku na dziedzińcu Lwowskiego Korpusu Kadetów wystawiono pomnik.

kapral Karol Chodkiewicz (1904-1921)

Kadet 1 Korpusu Kadetów we Lwowie. Mówi się o nim, iż był ostatnim męskim potomkiem wielkiego hetmana Jana Karola Chodkiewicza, w literackim dziele "Orlę z hetmańskiego gniazda" L. Łakomy przytacza, iż niejednokrotnie inspirował on, młodego chłopca do wielkich czynów, by móc godnie dzierżyć jego "legendę". Służył jako zwiadowca w pułku pszczyńskim Franciszka Rataja. Zginął 21 maja 1921 r. w Oleszce (w bitwie pod Lichynią), w dniu najcięższych walk o Górę św.

Anny (dzień ten stał się później oficjalnym świętem Korpusu Kadetów) Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Virtuti Militarii oraz Śląską Wstęgą Waleczności i Zastugi, awansowany do stopnia kaprala. Pochowany został na Cmentarzu Rakowieckim w Krakowie, przy asyście Wojska Polskiego.

kapral Zygmunt Zakrzewski (1903-1921)

Kadet 1 Korpusu Kadetów we Lwowie, w 1921 r. słuchacz III klasy. Służył jako wywiadowca w pułku pszczyńskim Franciszka Rataja. W czasie walk pod Lichynią został ciężko ranny i dostał się do niewoli niemieckiej, w której zmarł 21 maja 1921 roku. Pośmiertnie odznaczony Śląską Wstęgą Waleczności i Zastugi.

„KRAŻKOWNIK SZOS” POR. ROBERTA OSZKA W POWSTANIU ŚLĄSKIM

Piotr Korczyński / Polska Zbrojna. Historia 4/2025

Oglądając zdjęcia czy kroniki z czasów dwóch ostatnich wojen światowych, można niekiedy zobaczyć marynarzy w charakterystycznych dla nich mundurach walczących nie na okrętach, czy na wybrzeżu morskim, ale w głębi lądu – w okopach lub idących do ataku za nacierającymi czołgami. Taki „spieszony” wilk morski w koszulce w paski i obwieszony taśmami amunicji do karabinów maszynowych był najczęściej Rosjaninem z bałtyckiej lub czarnomorskiej floty. Od pierwszej wojny światowej, poprzez rewolucję i wojnę domową, po „Wielką Wojnę Ojczyźnianą” musieli oni nie tylko walczyć na wodzie, ale i wspierać swe wojska lądowe. Zaprawieni w twardej służbie okrętowej, na lądzie często okazywali się bitnym i twardym przeciwnikiem. Podobną rolę pełnili również marynarze niemieccy, zwłaszcza w ostatniej fazie II wojny światowej. Także w Wojsku Polskim marynarzom przyszło walczyć jak piechocie we wrześniu 1939 roku. Granatowe mundury można było zobaczyć nie tylko w oddziałach broniących Wybrzeża Polskiego, ale i w głębi kraju, między innymi w Samodzielnej Grupie Operacyjnej „Polesie” gen. Franciszka Kleberga walczyli marynarze Flotyli Pińskiej.

Trafił się jednak w dziejach naszego wojska marynarski oddział wyjątkowy na skalę światową, bo pancerno-motorowy, i określenie „krążowniki szos” w tym przypadku nie było przenośnią, lecz rzeczywistością, która potrafiła niemiło zaskoczyć przeciwnika. Wszystko to za sprawą jednego oficera marynarki oddelegowanego do walki na lądzie. Na wieść o tym zaprotestował i zapowiedział: „Ja, oficer marynarki, na piechotę walczyć nie będę!”. Zaparł się do tego stopnia, że wraz ze swymi ludźmi zbudował sobie wozy pancerne i na nich ruszył do boju.

Upór tego oficera nie może dziwić, gdyż był on z urodzenia Ślązakiem. Przyszły kapitan Polskiej Marynarki Wojennej, Robert Oszek urodził się 30 maja 1895 roku w Zaborzu (obecnie to jedna z dzielnic Zabrze), w rodzinie robotniczej. Jego rodzice marzyli, że bystry i zdolny syn zostanie kiedyś księdzem, ale Robert prócz zdolnościami do nauki był również obdarzony niespokojnym duchem, który pobudzała lektura książek przygodowych i podróżniczych. W wieku piętnastu lat uciekł

z domu i w 1910 roku znalazł się w Hamburgu. Tutaj jego marzenia o wielkiej przygodzie spełniły się, gdyż został przyjęty na statek wielorybiczny „Olaf II”. Jako harpunnik pływał na morzach podbiegunowych u brzegów Ziemi Ognistej i Ziemi Baffina. Młody Ślązak tak posmakował morza, że w 1912 roku wstąpił do szkoły marynarskiej Kaiserliche Marine (Cesarska Marynarka Wojenna) w Murwik pod Flensburgiem. Ukończywszy szkołę, otrzymał przydział na krążownik SMS „Bremen”. Kilka lat wcześniej na tym okręcie swą służbę rozpoczął również przyszły admirał i szef Abwehry, Wilhelm Canaris. Niewątpliwie porucznik Canaris był przełożonym Oszka, kiedy „Bremen” wyruszył w 1912 roku w rejs ku brzegom amerykańskim. Po dotarciu do Meksyku, załoga niemieckiego krążownika wzięła udział w tłumieniu strajków robotników przemysłu naftowego. Wśród zatrzymanych i uwięzionych przez Niemców demonstrantów znalazło się kilku Polaków. Elew Oszek w nocy podkraść się pod celę aresztu i wypuścić swych rodaków na wolność. Za tę niesubordynację następnego dnia sam trafił do aresztu i został zdegradowany. Po powrocie do Niemiec, służył na okrętach szkolnych – „Hertha” i „Kaiserin Augusta”.

Kiedy wybuchła Wielka Wojna, marynarz Oszek został członkiem załogi krążownika pancernego SMS „Blücher”. Okręt ten został zatopiony przez brytyjskie krążowniki 24 stycznia 1915 roku w czasie bitwy pod Dogger Bank. Oszek należał do tych nielicznych szczęśliwców, którym udało się ocalić życie po zatonięciu krążownika. Po wypisaniu ze szpitala został awansowany na bosmana i skierowany do szkoły nawigacji w Altonie. Pod koniec 1917 roku objął dowództwo torpedowca D-8, którym dowodził do końca wojny. W styczniu 1919 roku wrócił do Polski i od razu wstąpił do Marynarki Wojennej. Po weryfikacji, w stopniu podporucznika marynarki objął służbę w porcie wojennym w Toruniu, a od 1920 roku w Flotylli Pińskiej.

Na początku wojny polsko-bolszewickiej był najmłodszym oficerem na kanonierce „Pancerny I”. Jednostka ta wyróżniła się w zwycięskiej bitwie pod Czarnobylem 27 kwietnia 1920 roku. „Pancerny I” wraz z czterema uzbrojonymi kutrami uderzył na sześć kanonierek sowieckiej Flotylli Dnieprzańskiej. W zwycięskim pojedynku artyleryjskim polskiej „pancerki” odznaczył się ppor. Oszek, któremu wyznaczono rolę obserwatora artyleryjskiego. Prowizoryczny punkt obserwacyjny znajdował się na... rozgrzanym i dymiącym kominie kanonierki. Mimo tych trudności Oszek, „przebierając nogami, bo dym gorący”, obserwując

manewry sowieckich jednostek przez lornetkę, zdołał naprowadzić skuteczny ogień na dwie z nich – uszkodzono kanonierkę „Mudryj” i „Mołodeckij”. Było to kolejne zwycięstwo „Pancernego I” tego dnia po zatopieniu okrętu „Gubitelny”. Odwaga i umiejętności młodego oficera została zauważona i od sierpnia 1920 roku mianowano go dowódcą nowo zbudowanego monitora „Mozyrz”.

W lutym 1919 roku Oszka awansowano do stopnia porucznika marynarki i urlopowano. Por. Oszek jako Ślązak został skierowany na Górny Śląsk, gdzie równocześnie szykowano się do plebiscytu mającego rozstrzygnąć przynależność państwową tej dzielnicy i kolejnego powstania na wypadek niekorzystnego dla Polski wyniku. Dnia 27 lutego 1921 roku por. Oszek zgłosił się do Dowództwa Obrony Plebiscytu w Sosnowcu. Przyprowadził z sobą kilkudziesięciu marynarzy Flotylli Pińskiej i odnowił kontakty z weteranami z Kaiserliche Marine. Dzięki temu na początku maja 1921 roku do walki w III powstaniu śląskim gotowy był samodzielny oddział szturmowy. Tworzyło go ponad sześćdziesięciu marynarzy ubranych w większości w swe marynarskie mundury. Oddział zachował także okrętowe zwyczaje – panowała w nim żelazna dyscyplina. Oszek zapowiedział swym ludziom, że każdy, kto w czasie działań przywłaszczy sobie cudzą własność, zostanie rozstrzelany. Jednocześnie porucznik spełnił swoją obietnicę, że nie zostaną rzućeni do walki jako piechota, tylko będą mieli „pod nogami pokład”. Oddał do dyspozycji oddziału ciężarówkę przejętą z Huty „Baildon” w Katowicach, a trzy z nich od razu przerobiono na samochody pancerne. Było to możliwe dzięki znajomym inżynierom i robotnikom, którzy obudowali samochody pancernymi blachami.

Do tych „krążowników szos”, jak nazwał swe improwizowane pancerki por. Oszek, dołączono fabryczny niemiecki samochód pancerny Ehrhart E-V/4, który był darem... powstańców wielkopolskich. Poznaniacy zdobyli go 7 lutego 1919 roku na szosie Chodzież – Oborniki. W czasie walk w Wielkopolsce nosił nazwę od nazwiska swego dowódcy – „Kazimierz Grudzielski”. Po przerwaniu na Śląsk, nazwano go „Górny Śląsk – Alzacja”. Dzięki temu podkreślono, że górnośląską załogą dowodził Alzacyjny – pchor. E. Forrestier. Pozostałe wozy nazywały się „Korfanty”, „Woźniak – Walerus” (od nazwisk konstruktora i dowódcy, zwany także „Powstańcem”) oraz „Zabrze powstaniec”. Niektóre źródła wymieniają jeszcze „Doliwę” i „Ślązaka”, ale o ich działaniu nic bliższego nie wiadomo. „Flagowcem” był tutaj „Korfanty”, któremu na burtach wymalowano trupie czaszki

i skrzyżowane piszczele na wzór tych z korsarskich bander. Dowodził nim osobiście por. Oszek, a na jego pokładzie mieściło się dziewięciu żołnierzy uzbrojonych w pięć cekaemów i broń ręczną, z której mogli prowadzić ogień przez otwory strzeleckie. Korfanty ważył około 6,5 tony, niestety, brak danych co do jego prędkości maksymalnej.

Po wybuchu III powstania śląskiego 3 maja 1921 roku pancerno-motorowy oddział por. Oszka podporządkowany został bezpośrednio Naczelnej Komendzie Wojsk Powstańczych. Dzięki swej mobilności i sile ognia pełnił rolę ruchomego odwodu. W praktyce został rozczłonkowany, by łątać dziury w linii frontu oraz wspierać powstańców w najcięższych walkach. Najlepiej utrwalony został szlak bojowy „Korfantego”. Wóz por. Oszka walkę rozpoczął pod Sławięciami, a następnie 9 maja wraz „Woźniakiem – Walerusem” dowodzonym przez bosmana Karola Walerusa wspierał oddziały powstańcze szturmujące Kędzierzyn. Po zażartych walkach, które uwieńczone zostały zdobyciem tego miasta, front zamarł w oczekiwaniu na wyniki rozmów dyplomatycznych. 18 maja oddział por. Oszka przydzielony został do jednostek dowodzonych przez Walentego Fojkisa i wysłany w rejon Leśnicy. Jednak na wieść, że Niemcy szykują atak na Górę Św. Anny, marynarze zostali zawróceni z drogi i skierowani do Zalesia. „Korfanty” dostał rozkaz ubezpieczenia drogi od strony Gliwic, na której miał odeprzeć ewentualne niemieckie ataki.

Dnia 21 maja Niemcy ruszyli do natarcia na powstańcze pozycje w rejonie Góry Św. Anny. Samochód pancerny por. Oszka skierowano do Rozwadzy i Krępny, gdzie spodziewano się najcięższej walki. I rzeczywiście, „Korfanty” dostał się pod tak silny ostrzał z broni maszynowej, że musiał ratować się włączeniem tylnego biegu. Po chwili jednak był już z powrotem i wsparł swą bronią pokładową powstańców do czasu aż nie nadjechał polski pociąg pancerny o nazwie własnej... „Korfanty”, dowodzony przez por. Włodzimierza Abłamowicza. Dzięki temu powstańcom udało się zatrzymać niemieckie ataki, ale niedługo potem musieli się wycofać, na wieść, że nieprzyjaciel przerwał linię frontu w innych miejscach.

W dniu 22 maja Niemcy opanowali Górę Św. Anny i Lichynię. W następnych dniach toczono zażarte walki o tę miejscowość, która kilka razy przechodziła z rąk do rąk. Tutaj znowu „Korfanty” pełnił rolę wabika, który ściągał na siebie ogień nieprzyjacielskiej broni maszynowej, co pozwalało powstańcom zmieniać pozycje i zbliżać się do stanowisk

niemieckich. I tak „Korfanty” za każdym razem, po utracie Lichynia, szturmował na nowo niemieckie gniazda karabinów maszynowych aż do 2 czerwca, kiedy to kolejny raz zdobyto tę miejscowość. W czasie tych walk por. Oszek wykazał się żelaznymi nerwami i odwagą „wilka morskiego”. Dawał tym osobisty przykład załodze „Korfantego”, którzy kilkakrotnie pod Lichynią otarli się o śmierć. Na przykład w czasie jednego ze szturmów ich wóz pancerny ugrzązł w rowie, piechota wycofała się do tyłu, a załozde zaczęło brakować amunicji. Oszek rozkazał opuścić wóz i zająć pozycję wokół niego. Jednocześnie wysłał jednego ze swych marynarzy, matę Cyganka, by sprowadził pomoc. Cygankowi udało się przedostać się przez niemieckie pozycje, a po upływie pół godziny wrócił z odsieczą; „Korfantego” wyciągnięto z rowu i wycofano na tyły. Także por. Oszkowi śmierć kilka razy zajrzała w oczy, a raz dosłownie, kiedy pocisk trafił w lornetkę, przez którą obserwował przedpole. Na szczęście, kula zrykoszetowała, ale zraniła go w bok, a twarz pokiereszowały mu odłamki z rozbitej lornetki. W czasie innej akcji został ranny w dłoń, ale ani za pierwszym, ani za drugim razem, po opatrzeniu ran, nie pozwolił się odesłać na tyły. Na „Korfantym” również obowiązywała zasada, że kapitan z pokładu schodzi ostatni.

Ostatnia akcja „Korfantego” związana była niestety z rozgrywkami wewnętrznymi w sztabie powstańczym. Dnia 3 czerwca 1921 roku oficerowie dowództwa Grupy „Wschód” wypowiedzieli posłuszeństwo naczelnikowi powstania Wojciechowi Korfantemu, wysuwając na to stanowisko własnego kandydata – kpt. Karola Grzesika. Do buntowników przyłączyło się część oficerów Grupy „Północ” i „Południe”. Korfanty pozornie zadeklarował, że odda naczelne dowództwo Grzesikowi, a następnie zjawił się w sztabie Grupy „Wschód” w asyście samochodu pancernego swego imienia i marynarzy por. Oszka. Nieposłuszni oficerowie zostali aresztowani. W całym zdarzeniu nikt nie zginął, ani nie został ranny, ale wycofanie „Korfantego” z frontu odbiło się niekorzystnie na przebiegu walk. Polacy znowu utracili Lichynię, a ponadto Stawęcice, Popice i Olszową. Jednak oddział szturmowy por. Oszka nie wrócił już do walki, tylko został wycofany do Siemianowic Śląskich (wówczas LauraHütte) w celu reorganizacji. Mimo uzupełnień w czasie walk, obecnie liczył tylko czterdziestu pięciu ludzi. 14 czerwca marynarze przejechali do Polski i zakończyli swój szlak bojowy 5 lipca w Oświęcimiu. Ich najstłynniejszy „krążownik szos” – „Korfanty” miał stać się eksponatem muzealnym w Krakowie, ale ślad po nim zaginął.

Oddział szturmowy został zdemobilizowany, ale jego dowódca nie mógł iść na zasłużony urlop, a raczej trzeba byłoby napisać: prawdziwy urlop, wszak por. Oszek formalnie przez cały czas walk na Śląsku był na urlopie. Po zakończeniu powstania świeżo odznaczony kawaler *Virtuti Militari* V klasy został komendantem konspiracyjnej Organizacji „P”, która miała na Śląsku chronić polskie placówki i instytucje do czasu przejścia ich przez władze polskie. Funkcję tę pełnił do czerwca 1922 roku. W tym samym roku awansował do stopnia kapitana marynarki i wrócił do służby w Marynarce Wojennej. Po dwóch latach został zdemobilizowany. W cywilu pracował jako kierownik hurtowni tytoniowych w Królewskiej Hucie i Katowicach. Przyjaciele żartowali, że prócz służby na morzu nie mógł lepiej trafić, gdyż jako rasowy wilk morski, był wielkim miłośnikiem fajki.

Kap. Robert Oszek zmarł w Katowicach 13 kwietnia 1938 roku, a w dniu 16 kwietnia spoczął w asyście honorowej Wojska Polskiego na cmentarzu garnizonowym w Katowicach.

Jeden z podkomendnych kpt. Oszka, ppor. rez. Józef Termin tak w 1981 roku wspominał swą służbę: „Na przodzie [nasz samochód] miał trupa czaszkę, z boku wypisaną nazwę «Korfanty». I flaga była piracka i te piszczele mieliśmy na czapkach. W samochodzie pięć cekaemów – duża siła rażenia. Potem mówili, gdzie poszedł Oszek ze swoimi, tam trawa nie rosta [...]. I ten marynarski duch bojowy, który przechodził na innych. Nazywali powstańcy «Korfantego» – «krażownikiem szos». Nie było dla niego złych dróg, kiedy tylko się pojawił – Niemcy natychmiast zaczęli odwrót”. Wszak mieli przed sobą weteranów *Kaiserliche Marine* i Flotylli Pińskiej.

Bibliografia

- J. Magnuski, *Samochody pancerne Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1993
- J. Pertek, *Marynarze generała Kleeberga*, Warszawa 1986
- J. W. Dyskant, *Flotylla Rzeczna Marynarki Wojennej 1919–1939*, Warszawa 1994

6 HARCERSKA DRUŻYNA ŻEGLARSKA im. kmdr. Zbigniewa Przybyszewskiego

Szóstka (6HDŻ) to organizacja non-profit, która zrzesza młodych ludzi od ponad 60-ciu lat. Drużyna składa się z 4 załóg! Zuchy (6-10l.), Jungi (11-13l.), Harcerze Starsi (13-15l.) oraz Wędrownicy (16-21l.) Naszym żywiołem jest woda, a specjalnością żeglarstwo!

Jako 6 Harcerska Drużyna Żeglarska wywodzimy się z 4 Rybnickiej Drużyny harcerzy, która miała reaktywację w 1957 roku. Rok później drużyna ta zorganizowała obóz w Korfantowie. Harcerze czwórki wzięli wówczas udział w wyprawie kwatermistrzowskiej, podczas której dotarli do Wisły Wielkiej nad Jeziorem Goczałkowskim do ośrodka wodnego. Lato spędzili w Międzyzdrojach, a po obozie powstała idea takiego rozwoju drużyny w szczep, aby w jego ramach mogła być specjalność wodna. W ten sposób 8.10.1959 z dotychczasowej czwórki wyłania się 6 Harcerska Drużyna Wodna im. Zbigniewa Przybyszewskiego.

Tym samym jako 6 Harcerska Drużyna Żeglarska działamy aktywnie już od prawie 65 lat! Organizujemy kolonie, spływy, obozy żeglarskie i rejsy po morzach. Realizujemy gry terenowe, tematyczne zbiórki oraz kursy specjalnościowe. Kształcimy młodych harcerzy, organizujemy Pikniki Rodzinne, a przy tym utrzymujemy żeglarską tradycję!

Drużyna liczy ponad 100 harcerzy od 6. do 21. roku życia i nie tylko! Posiadamy 37 jednostek pływających, w tym 9 łodzi żeglownych, na których prowadzimy szkolenia żeglarskie dla młodzieży. Drużynowym jest pwd. Stanisław Fritz.

6 HARCERSKA DRUŻYNA ŻEGLARSKA - RYBNIK

10 HARCERSKA DRUŻYNA ŻEGLARSKA im. gen. Mariusza Zaruskiego

W lipcu 1932 roku na katowickim Nikiszowcu odbyła się uroczystość poświęcenia dwóch kajaków, które zbudowali sami harcerze z powstającego zastępu wodnego. W dość krótkim czasie zastęp przekształcił się w prężnie działającą drużynę specjalności wodnej, której stacja znajdował się przy stawie Planty w Janowie. Pierwszym drużynowym został p hm. Wilhelm Mendera – uczestnik III powstania śląskiego oraz żołnierz Marynarki Wojennej w stanie spoczynku. Niestety rok 1939 przerwał na 18 lat historię naszej drużyny.

Dopiero w 1957 roku w tym samym miejscu hm. Mieczysław Jaworski reaktywuje do życia Harcerską Drużynę Wodną, która przyjęła numer 10. Rok później bohaterem drużyny został wybrany generał brygady Mariusz Zaruski, który towarzyszy wodniakom z Szopienic do dnia dzisiejszego. Nasza drużyna wędrowała po mapie dzisiejszych Katowic. Od stacji na Plantach, przez staw Bolina, aż do naszych dwóch stanic wodnych nad Bagrem w Szopienicach, gdzie drużyna działa do dnia dzisiejszego.

Obecnie nasza „Dziesiątkowa” rodzina liczy blisko 190 zuchów, harcerek i harcerzy oraz instruktorów działających w czterech pionach wiekowych zwanych załogami. Posiadamy nowoczesną Stację Wodną nad stawem Morawa w Szopienicach, która została wybudowana z pomocą Miasta Katowice i oddana do użytku w 2022 roku. W swoim dorobku drużyna zdobyła wiele nagród i tytułów. W latach 2004 – 2013 zajmowaliśmy I miejsce we współzawodnictwie OSW, a nieprzerwanie od 2015 roku zdobywamy tytuł Drużyny Odrzańskiej oraz Dzwon Odrzański, a dwukrotnie w 2017 i 2023 zdobyliśmy Błękitną Wstęgę Akcji AMAR. Od 2023 rok jesteśmy Diamentową Drużyną Chorągwi Śląskiej ZHP. Drużynowym jest hm. Filip Bałazy.

10 HARCERSKA DRUŻYNA ŻEGLARCKA - KATOWICE-SZOPIENICE

1 HARCERSKA DRUŻYNA WODNA im. kpt. ż. w. Mamerta Stankiewicza

1 Harcerska Drużyna Wodna im. kpt. ż. w. Mamerta Stankiewicza funkcjonuje nieprzerwanie od 1975 r. co czyni ją jedną z najstarszych drużyn w Bytomiu. Została założona przez hm. Joachima Barona. Przez lata swojej działalności jednostka wykształciła rzesze instruktorów, którzy w duchu harcerskiej przygody wychowują kolejne pokolenia młodych ludzi.

Drużyna specjalizuje się w specjalności wodnej, realizując przy tym atrakcyjny program dostosowany do wieku. Kontakt dzieci i młodzieży z żeglarstwem, wioślarstwem i innymi sportami wodnymi skutkuje poszerzeniem swoich uprawnień o patenty żeglarskie i motorowodne. Co roku na wiosnę drużyna organizuje kurs żeglarza jachtowego, w którym biorą udział harcerze z różnych środowisk. Jednostka jest koedukacyjna, a zbiórki prowadzone są z podziałem na grupy wiekowe, co umożliwia wszechstronny rozwój każdego harcerza.

Drużyna posiada własną stanicę wodną zlokalizowaną w Boguchwałowicach (ul. Nadbrzeżna 50), będącą również miejscem działania Stowarzyszenia Yacht Club Południe. Obecną drużynową jest pwd. Wiktoria Rys.

1 HARCERSKA DRUŻYNA WODNA - BYTOM

2 HARCERSKA DRUŻYNA WODNA im. hm. Joachima Barona

2 Harcerska Drużyna Wodna im. hm. J. Barona z Bytomia została założona w 2006 r. przez phm. Damiana Gawła – wieloletniego instruktora 1 Harcerskiej Drużyny Wodnej z Bytomia. Od 2016 do maja 2024 roku drużyna prowadzona była przez phm. Viktorię Bartczak. Obecną drużynowym jest phm. Grzegorz Dronka.

Obecnie 2 HDW posiada ponad 100 członków i jak typowa Śląska Drużyna Wodna, pracuje we wszystkich pionach wiekowych. Przy drużynie działa Krąg Instruktorów i Starszyny wspierający działalność jednostki. Dwojka jest grupowym członkiem Żeglarskiego Uczniowskiego Klubu Sportowego „BRYZA” i za porozumieniem stron korzysta ze sprzętu i stancy klubu, która mieści się nad Zalewem Przeczycko-Siewierskim w Boguchwałowicach. To tam w sezonie, w praktycznie każdy weekend spotyka się na biwakach któraś z załóg i szlifuje swoje umiejętności wiosłarskie, żeglarskie czy bosmańskie. Od kilku lat stanicę odwiedzają również inne drużyny harcerskie z bytomskiego Hufca ZHP Bytom, aby poprobować swoich sił na wodzie. Na co dzień zbiórki poszczególnych załóg odbywają się w szkołach na terenie Bytomia, tj. SP nr 51 z Oddziałami Integracyjnymi, SP nr 32 oraz w MDK nr 1 w Bytomiu.

Co roku drużyna organizuje minimum dwa obozy – jeden stacjonarny w Gąskach k. Etku, dla załóg wilczków morskich i jungów i drugi – dla starszych członków drużyny – zależnie od zapotrzebowania i umiejętności harcerzy, jest to rejs śródlądowy, spływ lub rejs morski. Zdarzają się jednak lata, kiedy organizujemy 3 akcje w ramach HAL – obóz stacjonarny, rejs śródlądowy/spływ i rejs morski. Tak było w roku 2023, kiedy drużyna zorganizowała obóz stacjonarny, rejs po pojezierzu Iławskim oraz pierwszy rejs żaglowcem SY Generatem Zaruskim. W 2019 roku Nasz spływ Rospudą został wyróżniony przez Wydział Wychowania Wodnego GK ZHP i otrzymał nagrodę „Najlepszy Spływ Roku 2018”.

2 HARCERSKA DRUŻYNA WODNA - BYTOM

4 HARCERSKA DRUŻYNA WODNA „HOOK”

4 Harcerska Drużyna Wodna „HOOK” powstała w 1994 roku, po wielkim rejsie mazurskim. Założycielami drużyny są hm. Marek Skuczeń oraz phm. Wojciech Kloc. Obecnie drużynową jest pwd. Zofia Szczygieł. W poprzednich latach drużynowymi byli: phm. Zofia Skuczeń, hm. Marek Skuczeń, pwd. Artur Petrykowski, pwd. Tadeusz Żymła, phm. Wojciech Kloc.

W drużynie prężnie działają 4 załogi: załoga zuchowa „Wilczki morskie”, załoga jungów, załoga harcerzy starszych „Fordewind” i załoga wędrownicza „Kilwater”. Co roku drużyna wyjeżdża na obóz stacjonarny oraz na rejs. Uczestniczymy w imprezach hufcowych, jak i chorągwianych. Z chęcią pojawiajemy się na JSW oraz OSW. Nasze największe osiągnięcia drużyny to: rejs łodzią typu DZ do Kaliningradu, III miejsce na LIX OSW, powstanie stancji Kokotek, cztery działające załogi. Drużyna brała udział w Jamboree 2007 do Londynu oraz Jamboree 2011 do Szwecji.

W tereny obecnej stancji harcerze jeździli już od 2014 r. Wtedy to cały sprzęt był zwożony z hufca, ponieważ tam był chowany. Staw Kokotek nie jest duży, ale wystarczający, żeby pływać na żaglach. Dopiero w 2017 r. dzięki głosom mieszkańców powstał hangar, który jest miejscem dla sprzętu wodnego i miejscem zbiórek.

4 HARCERSKA DRUŻYNA WODNA - RUDA ŚLĄSKA

9 HARCERSKA DRUŻYNA WODNA "Konie Morskie"

9 Harcerska Drużyna Wodna "Konie Morskie" Oddziału Szturmowego Marynarzy kpt. Roberta Oszka to jednostka harcerska zrzeszająca młodzież w różnych grupach wiekowych, od wilczków po wędrowników. Powstała w 1985 roku i od tego czasu działa nieprzerwanie na terenie Paprocian w Tychach. Jej siedziba znajduje się przy ulicy Sikorskiego 153. Drużyna należy do Hufca Ziemi Tyskiej. Skład drużyny obejmuje trzy załogi: załogę wilczków, załogę jungów i załogę harcerzy starszych i wędrowników.

Od 2025 roku drużynowym jest p.wd. Robert Bój. Drużyna skupia się na działalności wodnej, co wyraża się zarówno w nazwie, jak i w działaniach podejmowanych przez jej członków. Harcerze uczą się umiejętności związanych z pływaniem, wiosłowaniem czy żeglarstwem co ułatwia nam nowo wybudowana Marina II, rozwijając jednocześnie ducha zespołowości, solidarności oraz odpowiedzialności za siebie i innych.

Oprócz działalności wodnej, 9 Harcerska Drużyna Wodna "Konie Morskie" angażuje się w harce i aktywności związane z życiem na łonie natury, zwłaszcza w lesie. Harcerze regularnie organizują zbiórki na terenie pobliskiego parku i lasu, gdzie uczą się szeregu umiejętności survivalowych, orientacji w terenie, budowy ogniska, poznają faunę i florę oraz uczą się szacunku do środowiska naturalnego. Harcerstwo w lesie to nie tylko nauka praktycznych umiejętności, ale także rozwijanie ducha przygody oraz umiejętności pracy w zespole. Stanowi nieodłączny element programu harcerskiego, który pozwala młodzieży zbliżyć się do natury, rozwijać swoje umiejętności oraz budować silne więzi z innymi członkami drużyny.

9 HARCERSKA DRUŻYNA WODNA - TYCHY

17 HARCERSKA DRUŻYNA WODNA "SMUGA CIENIA"

17 Harcerska Drużyna Wodna " Smuga Cienia" powstała w 2017 roku w Hufcu ZHP Jaworzno. Aktualnie zrzesza 100 członków w czterech załogach. Załogze zuchowej "Odważne Pokolce", Załogze harcerskiej Horyzont, załogze starszoharcerskiej Róża Wiatrów oraz wędrowniczej Panta Rhei. W czasie roku harcerskiego swoje umiejętności szlifujemy na zalewie Sosina w Jaworznie oraz na pobliskich rzekach których mamy nie mało. Obecną drużynową jest hm. Magdalena Okrzesik-Kwapisz.

17 HARCERSKA DRUŻYNA WODNA - JAWORZNO

27 HARCERSKA DRUŻYNA WODNA im. Bohaterów Powstań Śląskich

27 Harcerska Drużyna Wodna, od 14 lat prężnie działa na terenie powiatu Mikołowskiego. Obecnie liczy około 100 członków w tym instruktorów.

Z powodu braku swojego akwenu na terenie powiatu, pływa gościnnie na Jeziorze Paprociańskim w Tychach. Mimo tego, w 2021 r. podczas Ogólnopolskiej Spartakiady Drużyn Wodnych i Żeglarskich, została najlepszą Drużyną Wodną w Polsce oraz nadano jej patent drużyny flagowej. Rok później powtórzyła swoją wygraną na Śląskiej Spartakiadzie Drużyn Wodnych i Żeglarskich. Obecną drużynową jest pwd. Katarzyna Gąsiorek.

27 HARCERSKA DRUŻYNA WODNA - MIKOŁÓW

32 HARCERSKA DRUŻYNA WODNA im. hm. Pawła Krawczyka

Historia 32 Harcerskiej Drużyny Wodnej im. hm. Pawła Krawczyka sięga roku 1982, kiedy w Szkole Podstawowej nr 66 na katowickim Osiedlu Tysiąclecia powstała 32 Drużyna Wodna Próbną. Drużyna swój numer otrzymała po 32 DWP działającej niegdyś na Załężu. W tym samym roku Drużyna po raz pierwszy wzięła udział w Odrzańskim Spływie Wiosennym.

W kolejnych latach 32 HDW rozwijała się biorąc udział w szkoleniach wioślarskich i żeglarskich, nawiązując współpracę z innymi Drużynami specjalności wodnej, a także wzbogacając swoje zaplecze sprzętowe. W efekcie czego w 1990 roku podczas Odrzańkiego Spływu Wiosennego Pilot Chorągwi hm. Zbigniew Mitręga przyznał Drużynie miano Harcerskiej Drużyny Wodnej.

Na początku 1992 roku Drużyna rozpoczęła współpracę z Dziecięcą Szkołą Żeglarską na Osiedlu Tysiąclecia. Współpraca zaowocowała przeniesieniem siedziby Drużyny nad Staw Maroko i uzyskaniem stałego dostępu do tego akwenu. W roku 10. rocznicy działalności Drużyny, przeprowadzona została kampania bohater, w wyniku której 32 HDW otrzymała imię hm. Pawła Krawczyka. Przez kolejne dekady Drużyna szkolila i wychowywała wiele pokoleń harcerzy i instruktorów, zaszczepiając w nich wodniacką pasję na całe życie. W 2013 roku po raz pierwszy od 20 lat Drużyna samodzielnie zbudowała czółno, zachęcając do tego również inne środowiska wodne Chorągwi Śląskiej. Wtedy też na jubileuszowym L OSW zajęliśmy III miejsce. W 2015 roku do 32HDW została włączona 24 Drużyna Wodna Próbną z Osiedla Witosa. W październiku 2019 Drużyna przejęła teren dawnego Klubu Wodniackiego Maroko, tworząc w jego miejscu Harcerską Stację Wodną "Maroko". Obecną drużynową jest pwd. Zuzanna Martyniak.

32 HARCERSKA DRUŻYNA WODNA - KATOWICE

50 HARCERSKA DRUŻYNA WODNA "DRAKKAR" im. generała Stanisława Sosabowskiego

Drużyna założona w 1981 r. przy Technikum Mechaniczno-Elektrycznym im. Nikoli Tesli w Chorzowie jako 50 Drużyna Harcerzy Starszych "Krzyczące Orły" im. Gen. Sosabowskiego po blisko 10 latach przekształcona w drużynę o specjalności wodnej. Organizator wielokrotnych wypraw mazurskich oraz dalekomorskich, na przykład rejsu morskiego w 2008 roku „Ultima Thule” na Grenlandię ze spływem na miejscu lub rejsu morski na żaglowcu „Zawisza Czarny” w 2021 roku.

Obecnie drużyna zrzesza blisko setkę zuchów, harcerzy i instruktorów w 5 załogach - 1 gromada zuchowa, 2 załogi harcerskie, 1 załoga starszoharcerska i 1 załoga wędrownicza. Drużyna od ponad 30 lat jest w posiadaniu Harcerskiej Stacji Wodnej „KWIRP” w Pławniowicach, gdzie może wychowywać młodzież w żeglarskim duchu. 50 HDW „Drakkar” już od 45 lat uczy i wychowuje kolejne pokolenia harcerzy. Niegdyś największa drużyna w Polsce, która pozwoliła na postawienie pierwszych kroków w świecie żeglarstwa wielu wybitnym instruktorom tego wspaniałego sportu. Obecną drużynową jest hm. Marta Szafraniec.

50 HARCERSKA DRUŻYNA WODNA - CHORZÓW

90 HARCERSKA DRUŻYNA WODNA

90 Harcerska Drużyna Wodna to jednostka powstała we wrześniu 2019 roku. Obecnie zrzesza cztery załogi: Załogę Zuchów S.Z.K.W.A.Ł., Załogę Jungów Bryza, Załogę Kadetów Sztorm i Załogę Wędrowniczą Huragan. Kadre 90 stanowią młode drużny i druhowie, którzy postanowili odbudować środowisko wodne na terenie Hufca ZHP Żory. 90 poza organizacją obozów letnich, rejsów morskich i intensywnej pracy śródrocznej znana jest w swoim środowisku z działań muzyczno-artystycznych, w tym organizacji warsztatów marynistycznych i szantowiska "Pieśń Kubryku" "Pieśń Kubryku". Obecną drużynową jest phm. Dominika Darul.

90 HARCERSKA DRUŻYNA WODNA - ŻORY

49 DRUŻYNA WODNA PRÓBNA "PACYFIK" **Hufiec Chrzanów**

Jesteśmy 49 DWP „Pacyfik” jesteśmy nowo jednostką, która działa od października 2025 roku. Działamy i zrzeszamy wodniaków z Chrzanowa. Pomimo krótkiego stażu jesteśmy otwarci na nowe znajomości i przygody, a wszelkie nowe wiadomości chłonimy jak gąbka. Mamy nadzieję, że biorąc udział w tegorocznym OSW poznamy dogłębnie historię i tradycje śląskich wodniaków.

Obecną drużynową 49 DWP “Pacyfik” jest Hanna Rak.

77 Drużyna Wodna Próbną „DESANT” **Hufiec Ziemi Żywieckiej**

Zaczęto się od rejsu. Łukasz i Adam – dwóch kumpli z jednej drużyny – wypłynęli po coś więcej niż mile i wachty. Morze zrobiło swoje. Zacieśniło przyjaźń, wyostrzyło rozmowy, zostawiło ślad.

Gdy rejs dobiegał końca, a perspektywa zejścia na ląd bolała bardziej niż zmęczone dłonie, pojawiła się myśl. Taka, która nie daje spokoju. A co, gdyby nie pozwolić temu uczuciu zniknąć? Gdyby przekuć je w coś trwałego?

Wtedy wróciła idea Mariusza Zaruskiego – morze jako narzędzie do kształtowania charakteru. Do uczenia odpowiedzialności, odwagi, pracy zespołowej i pokory wobec żywiołu. Do wychowywania młodych ludzi nie słowem, ale doświadczeniem. Dzięki Beskid Sailing – bez których ten rejs w ogóle nie miałby miejsca – oraz wsparciu i zaufaniu kadry Hufca Ziemi Żywieckiej, pomysł przestał być tylko rozmową na koi. Po miesiącach starań, papierów, planów i ciężkiej pracy powstało coś realnego. Tak narodziła się 77 Drużyna Wodna Próbną „Desant”.

Nazwa nieprzypadkowa – jak desant na brzeg, szybki, zdecydowany, wymagający współpracy i zaufania. Bez chaosu. Bez przypadków. Dziś wiemy jedno: to, co zaczęto się na morzu, nie skończyło się wraz z rejssem. Dopiero wtedy naprawdę wypłynęło.

Drużyna powstała w 2026 roku. Obecnym drużynowym jest phm. Jacek Gartman.

WYKAZ SZLAKÓW I SPRZĘTU

Sprzęt	szlaki główne			dodatkowe			pionierskie		SUMA
	Kanał Gliwicki	Odra	Ruda	K. Kędzie-rzyński	Bierawka	Kłodnica	Bytomka	Nacyma	
C2	9	5	4			2			20
C3	1	13	22		2	2	2	4	46
C4	1	1							2
K1						1			1
K2						1			1
moto				1					1
czołho	2			17					19
wydra	2								2
SZ-ta	1								1
DZ	3								3
SUMA	19	19	26	19	2	6	2	2	96

WYNIKI WSPÓŁZAWODNICTWA
KLASYFIKACJA GENERALNA OSW

Miejsce	Drużyna	Punkty
1	10 Harcerska Drużyna Żeglarska	561
2	6 Harcerska Drużyna Żeglarska	421
3	27 Harcerska Drużyna Wodna	250
4	32 Harcerska Drużyna Wodna	243
5	17 Harcerska Drużyna Wodna	240
6	4 Harcerska Drużyna Wodna "Hook"	139
7	90 Harcerska Drużyna Wodna	115
8	2 Harcerska Drużyna Wodna	73
9	1 Harcerska Drużyna Wodna	69
10	50 Harcerska Drużyna Wodna	61

PUNKTACJA OGÓLNA REGAT OSW

Miejsce	Drużyna
1	6 Harcerska Drużyna Żeglarska
2	32 Harcerska Drużyna Wodna
3	27 Harcerska Drużyna Wodna
4	10 Harcerska Drużyna Żeglarska
5	4 Harcerska Drużyna Wodna
6	17 Harcerska Drużyna Wodna
7	90 Harcerska Drużyna Wodna
8	9 Harcerska Drużyna Wodna ex aequo 50 Harcerska Drużyna Wodna

ODZNAKI ODRZAŃSKIEGO SPŁYWU WIOSENNEGO PRYZNANE W 2025 ROKU PODCZAS LXI OSW

Odnaczeni Odznaką OSW po raz pierwszy:

odznaka nr 985	Bielusiak Wiktor
odznaka nr 987	Czerwonka Jakub
odznaka nr 995	Kudala Iga
odznaka nr 1011	Nowak Oskar
odznaka nr 1012	Janos Matylda
odznaka nr 1013	Sobociński Antoni
odznaka nr 1014	Wróbel Błażej
odznaka nr 1015	Sulka Miłosz
odznaka nr 1016	Larysz Kajetan
odznaka nr 1017	Klich Małgorzata
odznaka nr 1018	Radzimski Dominik
odznaka nr 1019	Darul Dominika
odznaka nr 1020	Gnutek Dobroszka
odznaka nr 1021	Rokicka Kornelia
odznaka nr 1022	Kijak Maja
odznaka nr 1023	Ligas Aleksander
odznaka nr 1024	Michalewski Andrzej
odznaka nr 1025	Shawkat-Abid Ronia
odznaka nr 1026	Kwapisz Grzegorz
odznaka nr 1027	Klamut Amelia
odznaka nr 1028	Gawor Lena
odznaka nr 1029	Płatek Lena
odznaka nr 1030	Pazera Maria
odznaka nr 1031	Drażkiewicz Nadia
odznaka nr 1032	Piłat Zofia
odznaka nr 1033	Kasprzyca Agata

odznaka nr 1034	Szpak Miłosz
odznaka nr 1035	Antonicki Rafał
odznaka nr 1036	Mgłosik Tymoteusz
odznaka nr 1037	Piechula Maksym
odznaka nr 1038	Pietrzak Krzysztof
odznaka nr 1039	Rutyna Jakub
odznaka nr 1040	Nocoń Maciej
odznaka nr 1041	Zdziebło Karolina
odznaka nr 1042	Keyha-Młodawska Agata
odznaka nr 1043	Darul Maciej
odznaka nr 1044	Chorębała Igor
odznaka nr 1045	Jarema Wanat
odznaka nr 1046	Gamoń Tomasz

Odnaczeni Odznaką OSW po raz drugi:

odznaka nr 184	Angrecka Marta
odznaka nr 185	Gomola Anna
odznaka nr 186	Fritz Stanisław
odznaka nr 187	Kluge Klaudia
odznaka nr 188	Stabiak Filip
odznaka nr 189	Gąsiorek Katarzyna
odznaka nr 190	Wojtczak Aleksandra

Odnaczeni Odznaką OSW po raz czwarty:

odznaka nr 16	Czarnecki Łukasz
---------------	------------------

Odnaczeni Odznaką OSW po raz ósmy:

odznaka nr 4	Kubinka Piotr
--------------	---------------

FACEBOOK

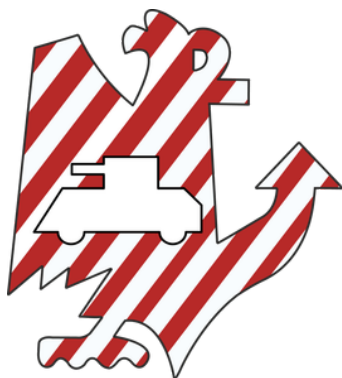

ODRZAŃSKI SPŁYW
WIOSENNY

INSTAGRAM

@zespol.pilota.slaskiej

ZESPÓŁ PIŁOTA

Chorągwi Śląskiej ZHP

KOORDYNACJA TREŚCI:
hm. Tomasz Kamiński

OPRACOWANIE GRAFICZNE:
pwd. Alicja Zaucha

